

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ЗА 2017. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-08-16-1- 702/18

Сарајево, мај 2018. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	3
	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	4
II	КРИТЕРИЈУМИ	6
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	7
1.	УВОД	7
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА	8
2.1	Реализоване препоруке	8
2.2	Препоруке чија је реализација у току	9
2.3	Нереализоване препоруке	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	10
3.1	Систем интерних контрола процеса	10
3.2	Организација и руковођење	11
3.3	Финансијско управљање и контрола	12
3.4	Интерна ревизија	12
3.5	Превенција корупције	13
4.	БУЏЕТ	13
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ	15
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	15
5.1.1	Бруто плате	15
5.1.2	Накнаде запослених	16
5.1.3	Издаци за путне трошкове	16
5.1.4	Издаци за енергију и комуналне услуге	17
5.1.5	Набавка материјала	18
5.1.6	Издаци за употребу возила	18
5.1.7	Издаци за текуће одржавање	19
5.1.8	Уговорене услуге	19
5.1.9	Капитални издаци	20
5.1.10	Вишегодишња капитална улагања	21
5.2	Биланс стања	23
5.2.1	Средства	24
5.2.2	Обавезе	26
5.2.3	Попис средстава и обавеза	27
5.2.4	Статус непокретне и покретне перспективне војне имовине	30
5.2.5	Статус непокретне и покретне неперспективне војне имовине	31
5.3	Преглед динамике запошљавања	32
6.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	32
6.1	Набавка авиокарата	34
6.2	Набавка телекомуникационе опреме и РтР линка	34
6.3	Набавка сервисирања моторних возила	35
6.4	Набавка услуга ремонта хеликоптера	37
7.	ОСТАЛО	37
7.1	ИТ ревизија	37
7.2	Судски спорови	41
7.3	Донације	42
7.4	Продаја средстава и секундарне сировине	43
8.	КОМЕНТАРИ	46
	ПРИЛОЗИ	46

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Министарства одбране Босне и Херцеговине (у даљем тексту Министарство)** за 2017. годину који обухватају: биланс стања, преглед прихода, примитака и финансирања, преглед расхода и издатака из буџета, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Министарства одговорно је за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу проведене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI 1000–1810). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји Министарства не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просудби ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед преваре или грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу одабира ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Ревизор такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Основ за мишљење с резервом

1. Непокретна перспективна војна имовина није процијењена нити евидентирана у пословним књигама. Такође и дио покретне перспективне војне имовине није вриједносно евидентиран у пословне књиге Министарства, с обзиром на то да процес процјене имовине још увијек није завршен (тачка 5.2.4. Извјештаја).
2. Попис средстава, потраживања и обавеза није у цијелости извршен у складу са важећим прописима о вршењу пописа и самом сврхом пописа, тако да нисмо у могућности потврдити тачност свих билансних позиција (тачка 5.2.3. Извјештаја).

Мишљење с резервом

Према нашем мишљењу, осим за наведено у Основи за мишљење с резервом, финансијски извјештаји Министарства приказују фер и истинито, у свим материјалним аспектима, стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2017. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Скретање пажње

Не изражавајући даљу резерву на мишљење о финансијским извјештајима, скрећемо пажњу на:

- неријешено питање непокретне неперспективне војне имовине која додатно оптерећује буџет Министарства, чије рјешавање није у његовој надлежности (тачка 5.2.5. Извјештаја);
- потенцијалне обавезе у вези са судским споровима (тачка 7.2. Извјештаја);
- слабости код реализације новчаних и евидентирања неновчаних (натуралних) донација (тачка 7.3. Извјештаја).

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Министарства за 2017. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са значајним законима и другим прописима којима се Министарство руководи.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Министарства је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција БиХ и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености. Поред наведене одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Ова одговорност укључује обављање процедура како бисмо прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Министарства, према дефинисаним критеријумима, усклађено са законима и другим прописима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Мишљење

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Министарства за 2017. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима којима су регулисане.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на дато мишљење, скрећемо пажњу на:

- слабости и недостатке код појединих процедура јавних набавки роба, услуга радова и информационих система те системских слабости интерних контрола у дијелу јавних набавки (тачка 6. Извјештаја).

Сарајево, 28.05.2018. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену објективности и истинитости финансијских извјештаја и оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину;
- Закон о финансирању институција БиХ;
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти;
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС);
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о интерној ревизији;
- Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ;
- Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. УВОД

Министарство је основано Законом о измјенама и допунама закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине¹. Према одредбама члана 15.а Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине² и члана 13. Закона о одбрани³, Министарство је надлежно за:

- стварање и одржавање одбрамбеног капацитета, како би се обезбиједила заштита суверенитета, територијалног интегритета, политичке независности и међународног субјективитета Босне и Херцеговине;
- надзор над свим аспектима Оружаних снага Босне и Херцеговине;
- представљање Босне и Херцеговине у међународним односима везано за питања одбране;
- израду, преглед и ажурирање одбрамбене политике Босне и Херцеговине коју одобрава Предсједништво Босне и Херцеговине;
- израду и одобравање политика и прописа у погледу организације, администрације, обуке, опремања и употребе Оружаних снага;
- обезбјеђивање да Босна и Херцеговина поштује међународне обавезе везано за питање одбране;
- активирање јединица резервног састава и категорија резервиста за све операције, изузев планиране обуке;
- размјештај или употребу било којег дијела Оружаних снага ван Босне и Херцеговине за све операције или активности обуке;
- издавање инструкција начелнику Заједничког штаба Босне и Херцеговине за употребу или размјештање било које јединице Оружаних снага унутар Босне и Херцеговине за потребе које нису обука;
- успостављање поступака за одобравање војне помоћи цивилним властима у случају природних катастрофа и несрећа, на основу овлаштења које даје Предсједништво Босне и Херцеговине;
- установљивање поступака који обезбјеђују транспарентност дужности Министарства и остале надлежности дефинисане у Закону.

Одредбама Закона о одбрани дефинисане су организационе и административне те командне надлежности министра одбране које су предмет врховне команде и контроле Предсједништва Босне и Херцеговине. Предсједништво Босне и Херцеговине је на својој 31. сједници, одржаној 24.11.2016. године усвојило документе „Преглед одбране“ и „План развоја и модернизације оружаних снага БиХ 2017–2027“. Наведени документи би требали дати стратешку визију развоја одбрамбеног система Босне и Херцеговине до 2027. године.

Величину, структуру и локацију Оружаних снага БиХ предлаже министар одбране, а приједлог усваја Предсједништво Босне и Херцеговине. Закон о одбрани дефинише Заједнички штаб Оружаних снага БиХ, као стручни штаб потчињен министру одбране, који је одговоран за планирање, организовање и провођење директива и наредби министра одбране. Сходно Закону, Оружане снаге састоје се и од професионалног војног особља, припадника резервног састава који су ангажовани у војну службу, цивилних лица и кадета.

Сједиште Министарства је у Сарајеву.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Министарства за 2016. годину и сачинила Извјештај о финансијској ревизији. Министарству је дато мишљење с резервом на финансијске извјештаје за попис средстава, обавеза и потраживања и дио покретне перспективне имовине који није процијењен и укњижен у пословне књиге Министарства, уз скретање пажње везано за слабости код реализације новчаних и евидентирања неновчаних (натуралних) донација, потенцијалне обавезе у вези са судским споровима, те неријешени статус непокретне и покретне неперспективне војне имовине која додатно оптерећује буџет Министарства и позитивно мишљење на усклађеност са законима и другим прописима са скретањем пажње на слабости система интерних контрола везано за провођења процедура јавних набавки. Министарству су предложене препоруке којима се сугерише предузимање одређених активности на унапређењу пословања и отклањању неправилности у даљем пословању.

Министарство је поступило у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестило нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у ревизорском извјештају. Министарство је израдило Интегрални акциони план за отклањање утврђених недостатака у Извјештају о финансијској ревизији за 2016. годину (IAP-2016) који садржи запажања и препоруке ревизије, одговор руководства о датим препорукама и мјере за отклањање уочених пропуста са прецизним роковима у циљу реализације сваке дате препоруке. Надаље, Министарство је сачинило и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине доставило Информацију по закључку Дома народа Парламентарне скупштине о реализацији препорука након извршене ревизије Министарства за 2016. годину.

Освртом на препоруке ревизије дате у Извјештају о ревизији за 2016. годину и Писму руководству за 2017. годину те увидом у предузете активности, утврдили смо сљедеће:

2.1 Реализоване препоруке

Увидом у предузете активности, утврдили смо да су реализоване сљедеће препоруке:

- Министарство је унаприједило интерне контроле везано за управљање залихама артикала исхране те су исте усаглашене с потребама Оружаних снага.
- Оквирни споразуми се закључују на период до три године.
- У уговорима за набавку хране, које Министарство потписује са добављачима, је наведено да се плаћа казна за неиспоруку тражених средстава (за сваки дан кашњења 2% уговорене вриједности).
- Извршено је уништење опреме која је расходована у 2012. години.
- Креиран је дугорочни план обнављања рачунарске опреме.
- Извршен је паралелан рад система (старог и новог), тестирање података на паралелним платформама и пуштен нови систем обрачуна плата у продукцију.
- Преостале локације, које је технички било могуће повезати, су повезане путем SDN мреже у информациони систем Министарства.

- Услуге за најам спојних путева се евидентирају на одговарајућа конта.
- За потребе модула залиха завршено је повезивање преосталих планираних локација, осим двије локације гдје се још увијек ради на повезивању.
- Министарство је приликом набавке путничких моторних возила у 2017. години приликом сачињавања тендерске документације у посебној колони за већину техничких захтјева из спецификације дало образложење тих захтјева.

2.2 Препоруке чија је реализација у току

Увидом у предузете активности, утврдили смо да је у току реализација сљедећих препорука:

- Министарство континуирано ради на унапређењу система интерних контрола на свим нивоима организационих јединица (Министарство и Оружане снаге).
- Министарство је наставило са активностима на унапређењу система финансијског управљања и контроле, међутим, све активности још увијек нису завршене.
- Министарство предузима активности на унапређењу благајничког пословања.
- Министарство континуирано проводи одређене активности у вези с проценом покретне перспективне војне имовине и исте су још увијек у току.
- Министарство континуирано предузима активности на унапређењу ефикасности система јавних набавки везано за планирање, покретање набавки и реализације набавки.
- Министарство је у циљу непрекидног функционисања информационо-комуникационе инфраструктуре обезбиједило средства, али није у цијелости реализовало све набавке.
- Министарство је предузимало одређене активности на утврђивању разлога одступања на контима краткорочних текућих обавеза према запосленим у односу на документацију на основу које се врши евидентирање истих, али ти разлози још увијек нису у потпуности утврђени.
- Министарство предузима конкретније активности везане за обједињавање залиха у новом модулу, са циљем ефикасног праћења и управљања залихама.
- Министарство је покренуло активности везане за организовање интерне обуке за нове кориснике модула залиха.
- Министарство предузима активности везане за обједињавање свих сталних средстава у модул сталних средстава.
- Министарство је успоставило бољу интерну комуникацију с циљем правовременог поступања у парничним и другим поступцима.
- Министарство континуирано ради на рјешавању дугогодишњих спорова, али то и даље, уз пуни ангажман свих надлежних, треба остати приоритет.

2.3 Нереализоване препоруке

Увидом у предузете активности, утврдили смо да сљедеће препоруке нису реализоване:

- Није унапријеђен процес управљања и координације пројектима који се финансирају из донаторских средстава, те је поново констатована ниска стопа реализације истих.

- Још увијек није ријешено питање располагања војном имовином.
- Није још увијек извршена предаја перспективних локација непокретне војне имовине. Реализација цијелокупног процеса предаје не зависи само од Министарства већ и од спремности влада ентитета да преузму наведене локације.
- Поново су констатоване слабости код планирања, евидентирања и реализације капиталних издатака.
- Поново је на бази проведених ревизионих процедура утврђено како постоје неслагања у салдима обавеза према добављачима.
- И даље постоје слабости везане за процес пријема и евидентирања натуралних донација, јер процес комплетирања потребне документације која претходи евидентирању истих траје дужи временски период.
- Министарство није предузимало значајније активности на пројекту трајног рјешавања смјештаја професионалних војних лица¹.
- Министарство није предузимало активности према Управи за индиректно опорезивање БиХ везано за поврат плаћених акциза на лож уље.
- Министарство није у 2017. години реализовало средства од извршеног трансфера из 2010. године (око 457.968 USD).
- Још увијек нису у цијелости реализована потраживања од Техничког ремонтног завода Хаџићи.
- Поново је констатовано да поједина потраживања имају негативан салдо, те неажурно евидентирање и срачунивање потраживања и уплата, што није у складу са рачуноводственим правилима и принципима.
- Поново је констатовано неблаговремено издавање и евидентирање фактура за услуге које Министарство даје правним лицима, а због нејасно дефинисаних уговора.
- Поново су констатоване слабости код пописа средстава, потраживања и обавеза јер нису проведене све потребне активности прије и након пописа средстава и обавеза.
- Није унапријеђен процес управљања и координације процесима јавних набавки ИТ опреме јер се исте не реализују у складу са годишњим плановима.
- Вишегодишњи капитални пројекат "Ремонт хеликоптера" још увијек није реализован.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Министарство је одговорно за креирање, примјену и одржавање интерних контрола² које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1 Систем интерних контрола процеса

Извршили смо испитивање система интерних контрола, административних и рачуноводствених процедура, те финансијског управљања у Министарству и констатовали да постоје интерне слабости система интерних контрола на које Министарство може утицати, али и екстерни фактори који имају утицаја на ефикасност система интерних контрола, а не зависе од Министарства. Поступцима ревизије уочили смо да Министарство ради на унапређењу система интерних контрола (редовно одржава радне састанке и стручне колегије, унапређује постојеће и доноси нове интерне акте, предузима активности на процјени и евидентирању вриједности материјалних средстава покретне перспективне војне имовине у

пословне књиге, активности везане за развој система стандардизације, кодификације и контроле квалитета, предузима активности за предају непокретне војне имовине ентитетима и сл.), међутим, и даље су уочене одређене слабости у функционисању система интерних контрола (неажурност рачуноводства и неажурности вођења благајничких дневника и значајан промет готовине у благајни, спорост у процјени и евидентирању имовине, слабости везане за исплате накнада за одвојени живот и смјештај, слабости везане за попис, слабости у систему јавних набавки и сл.), што оставља простор за побољшање и надоградњу истог.

Поново скрећемо пажњу на чињеницу да још увијек није ријешено питање располагања војном имовином, које је један од сегмената опште проблематике државне имовине, што представља ризик за ефикасно и транспарентно управљање јавним средствима, те сметњу при реализацији програмских циљева Министарства, непреузимање неперспективне непокретне и покретне имовине од стране осталих надлежних институција захтијева ангажовање додатних ресурса Министарства на обезбјеђењу ове имовине. Наиме, неријешен статус имовине, осим проблема ангажовања средстава за одржавање и обезбјеђивање исте, представља и проблем са аспекта књиговодствених евиденција и вршења пописа, а што све заједно представља ризик за евентуалне злоупотребе и несавјестан однос при располагању имовином. Напомињемо да рјешавање питања војне имовине није у надлежности Министарства и представља својеврсно политичко питање¹.

Препорука

Потребно је, у циљу ефикаснијег пословања и поузданог финансијског извјештавања, на свим нивоима успоставити систем интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикасном остваривању циљева Министарства.

Наглашавамо како је потребно, у сарадњи са надлежним институцијама (Предсједништво БиХ, Парламентарна скупштина БиХ, Савјет министара БиХ и ентитетске владе, те Министарство финансија и трезора БиХ), што прије ријешити питање располагања војном имовином, као предуслова тачног рачуноводства, те истинитог и фер исказивања имовине у финансијским извјештајима Министарства.

3.2 Организација и руковођење

Министарством руководи министар који има два замјеника: замјеника министра одбране за политику и планирање и замјеника министра одбране за управљање ресурсима. Величину, структуру и локацију Оружаних снага предлаже министар одбране, а приједлог усваја Предсједништво БиХ.

У Министарству су запослени државни службеници, запосленици и професионална војна лица која су распоређена на послове и задатке у складу са важећим законима и Правилником о унутрашњој организацији Министарства. Правилником о унутрашњој организацији Министарства, који на приједлог министра потврђује Савјет министара Босне и Херцеговине, утврђен је начин рада и руковођење Министарством.

Министарство спроводи свеобухватну анализу описа послова радних мјеста систематизованих у Министарству и настоји да сагледа функционалност у складу са

одобреном систематизацијом. Такође, Министарство проводи и оцјењивање рада државних службеника у складу са Правилником о начину оцјењивања рада државних службеника у институцијама БиХ, а оцјењивање рада војних лица врши се у складу са Правилником о оцјењивању рада војних лица у Министарству и Оружаним снагама.

3.3 Финансијско управљање и контрола

За успоставу система финансијског управљања и контроле, који се заснива на управљању ризицима и даје разумно увјерење да ће се циљеви институције остварити на правилан економичан, ефикасан и ефективан начин, одговорно је руководство Министарства. Систем финансијског управљања и контроле није у цијелости имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Министарство је сачинило попис и мапирање пословних процеса, међутим, активности везане за утврђивање свих ризика и израду регистра ризика нису још увијек извршене. У Извјештају о финансијском управљању и контроли за 2017. годину, који је достављен Централној хармонизацијској јединици (ЦХЈ), Министарство је навело мјере које планира предузети за даљи развој система финансијског управљања и контроле по COSO компонентама (контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информације и комуникације те праћење и процјена система).

Препорука

С обзиром на величину и комплексност Министарства и значај успоставе ефикасног система финансијског управљања и контроле, потребно је да Министарство, у складу са прописима који регулишу ову област, убрза активности на успостави регистра ризика те успостави процес управљања ризицима, како би систем финансијског управљања и контроле био ефикасан.

3.4 Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ¹ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединице интерне ревизије у институцијама БиХ², Централна јединица интерне ревизије Министарства је надлежна за обављање функције интерне ревизије у Министарству (Министарство одбране и Оружане снаге). Правилником о унутрашњој организацији Министарства је дефинисано да радом Јединице за интерну ревизију Министарства руководи руководилац са статусом руководећег државног службеника који за свој рад одговара министру. Јединица за интерну ревизију обавила је 25 (10 редовних и 15 накнадних) ревизија у складу са усвојеним Годишњим планом рада. Уочено је да се налази интерне ревизије углавном односе на слабости система интерних контрола, које је и Канцеларија за ревизију идентификовала, те су дате препоруке које требају да помогну руководству у ефикасном извршавању њихових обавеза те даљем унапређењу система финансијског управљања и контроле. *Сугеришемо Министарству да, у циљу даљег унапређења система интерних контрола код ревидираних процеса, настави активности на реализацији препорука интерне ревизије.*

3.5 Превенција корупције

Борба против преваре и корупције изузетно је важна у Министарству због саме природе дјелатности и комплексности Министарства. Политиком изградње интегритета, смањења ризика и борбе против корупције у Министарству и Оружаним снагама, прецизирано је да Министарство даје смјернице и одобрава обуку у области изградње интегритета, превенције, смањења ризика и борбе против корупције у Министарству и Оружаним снагама. Припадници Министарства учествују на семинарима и радионицама, у земљи и иностранству, које за предмет имају изградњу интегритета и борбу против корупције, а дио припадника Министарства присуствује и семинарима у организацији НАТО-а и EUFOR-а. У складу са Стратегијом за борбу против корупције 2015–2019. Савјета министара БиХ и Акционим планом за провођење Стратегије, Министарство је у 2017. години донијело и Агенцији доставило Извјештај о имплементацији Акционог плана Стратегије (2015–2019) за борбу против корупције. Министарство има дефинисане процедуре за превенцију корупције (донесен етички кодекс, web страница за пријаву корупције, итд.).

4. БУЏЕТ

Министарство је пројекцијом буџета за 2017. годину планирало буџет у висини горње границе расхода у износу од 285.739.000 КМ. У додатку буџета (анексу) планирано је додатних 69.282.000 КМ, тако да је укупна пројекција буџета Министарства за 2017. годину износила 355.021.000 КМ. Министарству ни ове, као ни ранијих година, није одобрен Анекс буџетског захтјева.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину¹, Министарству су, у буџету, одобрена средства у износу од 285.689.000 КМ, што је за 5.182.000 КМ или 1,78% мање у односу на одобрени буџет за 2016. годину. Одобрена средства се односе на 279.531.000 КМ за текуће издатке, 5.706.000 КМ за капиталне издатке и капиталне грантове 452.000 КМ.

Осим наведених средстава, Министарству су у 2017. години била на располагању и пренесена неискориштена средства и средства донација у укупном износу од 15.740.153 КМ (за вишегодишња капитална улагања 13.916.081 КМ и средства донације у износу од 1.824.072 КМ), тако да је Министарство у 2017. години располагало укупним буџетом од **301.429.153 КМ**.

У Табели 1. приказан је преглед одобреног и извршеног буџета.

Табела 1.
КМ

Износи у

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
Текући издаци	279.531.000	-5.680.000	273.851.000	266.996.217	97
Капитални издаци	4.339.000	-520.000	3.819.000	3.649.803	96
Текући грантови	0	0	0	0	0
Вишегодишња капитална улагања	1.819.000	20.116.081	21.935.081	301.498	1
Новчане донације	0	1.824.072	1.824.072	529.860	29
Укупно:	285.689.000	15.740.153	301.429.153	271.477.378	90

Министарство је извршило два реструктурисања расхода¹, које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ, према којима је извршена измјена структуре расхода унутар одобреног буџета. Укупан износ реструктурисања износио је 6.620.000 КМ (повећани трошкови: накнаде трошкова запослених (300.000 КМ), издаци за енергију и комуналне услуге (350.000 КМ), пренос средстава на вишегодишњи капитални пројект набавка хеликоптера (6.200.000 КМ), а смањени путни трошкови (200.000 КМ), издаци телефонских и поштанских услуга (100.000 КМ), набавка материјала (1.500.000 КМ), издаци за услуге превоза и горива (1.260.000 КМ), трошкови закупа (100.000 КМ), издаци за текуће одржавање (2.870.000 КМ), издаци за осигурање и трошкови платног промета (300.000 КМ), набавка сталних средстава у облику права (240.000 КМ) и реконструкција и инвестиционо одржавање (50.000 КМ)). Преостали износ је обезбијеђен кроз неутрошена средства на набавци опреме.

Планом и програмом рада: Тежиште рада Министарства у 2017. години било је усмјерено на реализацију програмских активности, послова и задатака из надлежности Министарства као органа управе, активностима придруживања НАТО-у те завршетку претходних реформских активности. Активности Министарства су реализоване у сарадњи са свим институцијама Босне и Херцеговине и уз стручну подршку НАТО штаба у Сарајеву и EUFOR-а. План и програм рада Министарства за 2017. годину достављен је Савјету министара БиХ.

Извјештај о раду: Министарство је доставило Извјештај о раду за 2017. годину Предсједништву БиХ, Заједничкој комисији за одбрану и безбједност Парламентарне скупштине БиХ те Савјету министара БиХ. Према наводима из извјештаја о раду, Министарство је од 138 планираних активности у потпуности реализовало 123, дјелимично девет, а шест активности су остале нереализоване. У Извјештају о раду истакнути су проблеми који су отежавали функционисање одбрамбеног система БиХ и рад Министарства. Тако се поново наводи да су недовољна буџетска средства и ове, као и ранијих година, онемогућила развој инфраструктуре и опремање, те значајно побољшање логистичке функције одржавања. Због наведених околности, техничко стање и старосна структура постојећих материјално-техничких средстава није на задовољавајућем нивоу, а нису постојале ни претпоставке за израду и реализацију значајних пројеката који би покренули процес модернизације ОС БиХ. Такође, функционални систем управљања персоналом био је оптерећен немогућношћу адекватне персоналне популе у области логистике и летачког и специјалистичког кадра у бригади ваздушних снага. У области цивилне војне сарадње задржан је

прогресиван тренд, што доприноси даљој афирмацији ОС БиХ. Министарство је и поред отежавајућих околности постигло висок степен реализације програмских активности.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ

Министарство је сачинило Годишњи финансијски извјештај за 2017. годину и доставило га надлежним органима и институцијама 14.03.2018. године. Годишњи финансијски извјештаји Министарства објављени су на web страници Министарства (<http://www.mobih.gov.ba>).

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама/збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од **271.477.378 КМ**, што је у односу на расходе планиране буџетом за 2017. годину мање за 29.951.775 КМ.

Значајни расходи односе се на: бруто плате (189.151.982 КМ), накнаде запослених (52.613.181 КМ), издатке за енергију и комуналне услуге (6.709.879 КМ), набавку материјала (5.981.827 КМ), издатке за услуге превоза и горива (3.211.563 КМ), издатке за текуће одржавање (2.988.128 КМ), итд.

Од укупно реализованих издатака, извршење на текућим издацима износи 266.996.217 КМ или 97%, на капиталним издацима 3.649.803 КМ или 96%, донаторским средствима 529.860 КМ или 29%, док су вишегодишња капитална улагања (ВКУ) реализована у износу од 301.498 КМ (1%).

Нереализована средства у износу од 29.951.775 КМ највећим дијелом се односе на неутрошена средства за вишегодишња капитална улагања (ВКУ), новчане донације и текуће издатке (набавка материјала, текуће одржавање).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1 Бруто плате

Укупан одобрени буџет за бруто плате и накнаде у 2017. години износи 193.313.000 КМ. Бруто плате и накнаде са 31.12.2017. године исказане су у износу од 189.151.982 КМ, а значајни износи се односе на: порезе и доприносе (80.986.948 КМ), нето плате (78.000.452 КМ), остале накнаде плата (11.844.577 КМ), накнада плате за вријеме годишњег одмора (8.359.811 КМ), накнада плате за ноћни рад и дежурство (2.825.722 КМ) итд.

Нето стимулације су исплаћене у укупном износу од 933.957 КМ. Најзначајнији дио се односи на исплату која је извршена у децембру и то највећим дијелом за припаднике ОС БиХ, а који су били ангажовани на стражарској и чуварској служби кроз обезбјеђење објеката, материјалних средстава и људства које се проводи непрекидно.

Додаци на плату: Приликом обрачуна плата за професионална војна лица врши се

и обрачун који се, између осталог, односи на војни додатак, положајни додатак, деминерски додатак итд., а на основу Одлуке Савјета министара о посебним додацима на плату за професионална војна лица у МО и ОС БиХ¹. Укупан износ исказан на овом конту је 11.844.577 КМ, а односи се на период од маја па до краја 2017. године, односно од почетка примјене новог софтвера за обрачун плата и накнада.

5.1.2 Накнаде запослених

Укупан одобрени буџет за накнаде трошкова запослених у 2017. години износи 52.665.000 КМ. Накнаде трошкова запослених су исплаћене у укупном износу од 52.613.181 КМ, а значајне накнаде се односе на: накнаде за превоз са посла и на посао (13.375.564 КМ), накнаде за топли оброк током рада (9.398.176 КМ), накнада за смјештај војних и других лица (8.747.199 КМ), накнаде за одвојени живот (6.824.224 КМ), порези и доприноси на исплаћене накнаде (4.766.778 КМ), накнада за мировне мисије (4.372.054 КМ), регрес за годишњи одмор (3.003.900 КМ) итд.

Накнаде за превоз са посла и на посао: Ове накнаде са 31.12.2017. године су исказане у износу од 13.375.564 КМ. Установљено је да је Министарство донијело рјешења о накнади трошкова превоза, у складу са Одлуком о висини, начину и поступку остваривања права на накнаду за превоз на посао и превоз са посла у институцијама Босне и Херцеговине². Обрачун поменуте накнаде се врши на основу донесених рјешења те према евиденцијама о присуству на послу.

Накнаде за топли оброк током рада: Поменуте накнаде су исплаћене у укупном износу од 9.398.176 КМ. Тестирана је исплата поменутих накнада за децембар 2017. године и увјерили смо се да су ове накнаде обрачунате и исплаћене на основу вјеродостојне документације те нисмо уочили чињенице које би указивале на несклад са законским прописима који регулишу ову област.

Накнаде за смјештај војних и других лица: Издаци за накнаде за смјештај војних и других лица су са 31.12.2017. године исказани у износу од 8.747.199 КМ. Накнаде се исплаћују на основу рјешења о накнади трошкова смјештаја те на основу уговора о закупу стана са закуподавцем. Висина накнада се креће у распону од 150 КМ за војнике до 475,69 КМ за генерале, како је то прецизирано Одлуком о начину и поступку остваривања права запослених у институцијама БиХ, на трошкове смјештаја, накнаду за одвојени живот и накнаду за привремено распоређивање³.

Накнаде за одвојени живот: Накнаде за одвојени живот су исказане у износу од 6.824.224 КМ. Исплата накнада се врши према Одлуци Савјета министара.

Накнада за мировне мисије: Накнада за мировне мисије је исказана у укупном износу од 4.372.054 КМ. Ова накнада се исплаћује на основу Одлуке о новчаним накнадама за ангажман припадника Министарства одбране и Оружаних снага БиХ у операцијама подршке миру и другим активностима у иностранству⁴. Узорком је тестирана исплата ове накнаде за децембар и нису уочене неправилности.

5.1.3 Издаци за путне трошкове

Законом о буџету за 2017. годину, Министарству је одобрено 3.377.000 КМ за путне трошкове, а реструктурирањем је ова позиција умањена за 200.000 КМ, тако да је Министарству у току године било расположиво 3.177.000 КМ. Извршење буџета на овој позицији са 31.12.2017. године износи 2.818.343 КМ, што је у односу на прошлу годину мање за 588.633 КМ. Од укупних трошкова службених путовања у 2017. години на путне трошкове у земљи односи се 1.288.076 КМ, а на путне трошкове у

иностранству 1.530.267 КМ.

Путовања у земљи су реализована током обављања редовних активности Министарства и Оружаних снага БиХ (обилазак локација Оружаних снага БиХ, обиљежавање годишњица, школовање у земљи, деминирање и слично), док се путовања у иностранство углавном односе на билатералне и мултилатералне састанке, конгресе, конференције, самите, семинаре, курсеве, мисије, радионице и усавршавање.

5.1.4 Издаци за енергију и комуналне услуге

Укупни издаци за енергију и комуналне услуге са 31.12.2017. године износе 6.709.878 КМ. Значајни трошкови односе се на издатке за енергију (3.597.299 КМ), лож уље (1.063.577 КМ), воду и канализацију (854.687 КМ) и централно гријање (509.578 КМ).

Рачуни за комуналне услуге (ел. енергија, вода, плин, одвоз смећа, гријање, итд.) достављају се директно на адресу Министарства, односно у сектор за финансије и буџет, ради ажурности евидентирања и благовременог подношења фактура на наплату, а како би се избјегло плаћање камата. Рачуни се усаглашавају са овјереним записницима о читању које достављају задужена лица по локацијама те након тога шаљу на плаћање. Евиденције о комуналним трошковима воде се табеларно по мјесецима. Ревизијом смо констатовали да се фактуре углавном плаћају до датума доспијећа, при чему су затезне камате за кашњење сведене на минимум. Међутим, и даље су присутна неслагања у погледу неизмирених обавеза између Министарства и одређених добављача за комуналне услуге, углавном добављача електричне енергије, а које се према наводима Министарства односе на дуг ранијих ентитетских министарстава. У текућој години, Министарство је предузимало активности на усаглашавању обавеза са наведеним добављачима, али нису учињени значајнији помаци.

Лож уље Укупна реализација на конту лож уље у 2017. години износила је 1.063.577 КМ. Процедура набавке је проведена путем отвореног поступка који је садржавао шест лотова подијељених по локацијама. С најповољнијим понуђачима уговори су закључени 27.10.2017. године с роком важења шест мјесеци.

Правилником о примјени Закона о акцизама у Босни и Херцеговини прописано је да физичка и правна лица могу остварити право на поврат плаћене акцизе за набављено лож уље за календарску годину, у количини од 17 л/м² за загријавање стамбених просторија и 9 литара по м² за загријавање пословних просторија. Набавка лож уља у току године износила је око 1.000.000 литара. Министарство није поступило у складу са препоруком ревизије из претходне године, тако да ни у 2017. години није поднијело захтјев Управи за индиректно опорезивање БиХ за поврат плаћених акциза.

Препорука

С обзиром на то да Министарство, у складу с важећим законским и подзаконским прописима, има право на поврат плаћених акциза, дужно је да предузме активности према Управи за индиректно опорезивање БиХ како би извршило поврат истих.

5.1.5 Набавка материјала

Укупно је за набавку материјала у 2017. години Министарство располагало са 6.863.000 КМ. Трошкови материјала исказани су у износу од **5.981.827 КМ**, односно 87% у односу на расположива средства. Извршење је више у односу на претходну годину за 1.761.275 КМ. Финансијски значајни трошкови материјала се односе на храну и прехранбени материјал (2.430.133 КМ), одјећу, униформе и платно (894.742 КМ), компјутерски материјал (602.178 КМ) и материјал за чишћење (401.938 КМ).

Храна и прехранбени материјал: Прехранбени производи за потребе Министарства набављани су од добављача изабраних по оквирним споразумима из претходних година те уговорима по оквирним споразумима закљученим на основу проведених отворених поступака у 2017. години. На бази узорка, тестирана је реализација појединих уговора те нису утврђени значајни проблеми при реализацији уговора. Тестиране су фактуре за поједине добављаче и установљено је да испоручене цијене одговарају уговореним, а у изузетним случајевима неусклађености фактура с уговорима, креирају се књижне обавијести и достављају добављачу. Увјерили смо се да се реализација уговора прати вриједносно и количински.

Министарство је проблем који се појавио с истеком декларисаног рока трајања појединих артикала исхране превазишло на начин да је на приједлог Заједничког стожера Оружаних снага БиХ повећан утрошак конзервиране хране на рачун смањења утрошка нескладишних артикала исхране. Међутим, у Извјештају о раду парламентарног војног повјереника за 2017. годину се наводи како су оваквим поступањем прекршене одредбе Правилника о исхрани у Оружаним снагама БиХ у миру те како су директно угрожена основна људска права припадника Оружаних снага БиХ. Министрица је у 2018. години наредила Генералном инспекторату да се истраже неправилности наведене у Извјештају о раду парламентарног војног повјереника.

5.1.6 Издаци за употребу возила

Укупни издаци за службена возила Министарства и Заједничког штаба, војна возила и летјелице, са 31.12.2017. године, износе 4.077.810 КМ. Значајни издаци се односе на дизел (2.558.463 КМ), млазно гориво (587.713 КМ), услуге поправка и одржавања возила (536.781 КМ), аутогуме (281.425 КМ) итд.

Правилником Савјета министара БиХ, Министарству су одобрена укупно 22 возила и то четири возила ниже класе, 13 ниже средње класе, четири средње класе те једно возило више средње класе. Кориштење службених возила у Министарству одбране и Оружаним снагама Босне и Херцеговине је регулисано двама правилницима и то Правилником о броју, начину кориштења и одржавању службених возила у Министарству одбране Босне и Херцеговине и Правилником о броју, условима набавке, начину кориштења и одређивању лица са правом кориштења службених специјализованих возила у Министарству одбране и Оружаним снагама Босне и Херцеговине.

Принципи саобраћајно-техничке подршке, примјена тих принципа, преглед корисника службених возила, начин функционисања возног парка, безбједносна заштита службених возила, дужности, процедуре и одговорности корисника возила, издавање и евиденција путних налога, регистрација, одржавање и извјештавање о службеним возилима и др., дефинисани су Правилником о броју, начину кориштења и одржавању службених возила у Министарству одбране Босне и Херцеговине.

Правилником је такође дефинисано право кориштења службених моторних возила за службене потребе министрице, двојице замјеника министра и секретара Министарства у трајању од 24 сата дневно у радне и нерадне дане.

5.1.7 Издаци за текуће одржавање

Издаци за текуће одржавање са 31.12.2017. године су остварени у износу од 2.988.126 КМ. Значајни трошкови односе се на поправку и одржавање опреме (1.192.125 КМ) материјал и услуге за поправку и одржавање возила (722.049 КМ) и поправку и одржавање зграда (674.913 КМ).

Услуге поправке и одржавања опреме (1.192.125 КМ) обухватају: поправку и одржавање термоенергетских постројења, електроенергетских погона, електроуређаја и радионичке опреме, трансформаторских станица, телефонских централа, телекомуникационе опреме, кухињско-трпезаријске опреме, расхладних уређаја, опреме за видеонадзор, компјутерске опреме и друге опреме на локацијама Министарства одбране и Оружаних снага широм БиХ. Кориштене су услуге изабраних понуђача.

У Извјештају о ревизији Министарства за 2016. годину констатовали смо да је избор добављача за поправку и одржавање опреме у одређеним случајевима вршен на основу цијена појединих резервних дијелова, потребних норма сати за замјену тих дијелова и цијене норма сата, а да се значајан дио фактурисаних вриједности односи на резервне дијелове и норма сате који нису били предмет уговора. С обзиром на то да су оквирни споразуми са добављачима гдје су уочене неправилности закључени 2014. године, са роком важења 2017. година, и да ће нове процедуре набавки бити покренуте у 2018. години, реализацију препоруке нисмо могли сагледати у текућој години.

Услуге поправке и одржавања зграда (674.913 КМ) обухватају: извођење грађевинско-занатских и инсталатерских радова на основном одржавању инфраструктуре и објеката према закљученим оквирним споразумима са изабраним добављачима, а у складу са потребама за овом врстом услуга током године те набавку грађевинског материјала у сврху инфраструктурног одржавања објеката. Предмет основног одржавања углавном су били водоводна, електро, телекомуникациона и оптичка, канализациона и хидрантска мрежа, столарија, громобранске инсталације и кровови. Дио услуга извршен је у складу са Одлуком о поступању у случајевима хитних интервенција на одржавању инфраструктуре, објеката и опреме МО и ОС БиХ, а у складу са Одлуком о поступању у случајевима хитних интервенција на одржавању инфраструктуре, објеката и опреме МО и ОС БиХ која се доноси за сваку годину.

5.1.8 Уговорене услуге

Издаци за уговорене услуге остварени су у износу од 2.469.465 КМ, што је у односу на прошлу годину мање за 19.714 КМ. Значајни издаци односе се на услуге примарне здравствене заштите (615.513 КМ), услуге одржавања курсева за полицијске службенике (459.186 КМ), остале неспоменуте услуге и дажбине (305.729 КМ) и издатке за репрезентацију (298.126 КМ).

Услуге примарне здравствене заштите: На овај conto књижене су услуге

здравствених прегледа професионалних војних лица и то пилота и летачког особља, деминера, возача и лица која се упућују на школовање и у војне мисије у иностранство, што укључује вакцинацију, систематске прегледе, оцјену способности и сл. За ове потребе, Министарство је провело процедуру избора добављача и потписало оквирне споразуме са здравственим установама у Сарајеву, Тузли, Бањој Луци и Зеници. Тестирањем је утврђено да су услуге извршене у складу са потписаним уговорима, а у прилогу фактура достављени су записници са уредно обављеним прегледима као и списак лица који су прошли прегледе. У Одсјеку за санитетско-ветеринарску заштиту води се уредна евиденција реализације уговора и вриједносно и количински.

Услуге одржавања обуке: На овај conto су књижене накнаде плате за кадете који се школују у земљи и иностранству у износу од 25% основне плате почетног радног мјеста стручне спреме за коју се школују у складу са Законом о платама у институцијама БиХ. Плаћање се врши мјесечно (уз плату) на основу мјесечних прегледа кадета, а међусобни односи Министарства и кадета су дефинисани појединачним уговорима. На овај conto такође су књижене накнаде за војнике, подофицире и официре који су на обуци прије примања у радни однос, у складу са Правилником о пријему у војну службу, за коју се такође исплаћује накнада од 25% од основне плате за чин за који се школују, а међусобна права и обавезе утврђена су у појединачним уговорима са кандидатима.

Услуге репрезентације: Правилником о кориштењу средстава за репрезентацију Савјета министара БиХ, Министарству је, укључујући и Оружане снаге БиХ, утврђен максималан износ средстава за репрезентацију, на годишњем нивоу, од 330.000 КМ. Праћење утрошка средстава репрезентације према корисницима и утврђеним лимитима за интерну репрезентацију обавља Одјељење за опште и заједничке послове, праћење реализације уговора потписаних за потребе набавке робе за интерну репрезентацију се врши у Оружаним снагама, док Сектор за финансије и буџет прати трошкове и води евиденцију о мјесечној потрошњи средстава и укупно одобреном годишњем износу за репрезентацију.

5.1.9 Капитални издаци

Законом о буџету одобрени су капитални издаци у износу од **5.706.000 КМ** у оквиру којег је износ од 1.367.000 КМ за набавку возила за ОС БиХ, односно за ВКУ "Обезбјеђење и унапређење оперативности моторних возила ОС БиХ". Укупан буџетски захтјев Министарства за капиталним издацима за 2017. годину износио је 51.059.000 КМ, од чега је основни захтјев 5.306.000 КМ, а 45.753.000 КМ је Анекс захтјева (Министарство финансија и трезора БиХ није одобрило Анекс буџетског захтјева). За сваку категорију расхода у оквиру ових издатака постоји образложење шта је планирано, са освртом на тренутно стање опреме у Министарству (МО и ОС БиХ).

Министарство је сачинило намјенску структуру капиталних издатака на коју је Министарство финансија и трезора БиХ дало сагласност¹. У току године, Министарство је, уз сагласност Министарства финансија и трезора БиХ, два пута² мијењало намјенску структуру капиталних издатака, тако да су укупно одобрени капитални издаци у 2017. години (без ВКУ) износили **3.819.000 КМ** и то за на набавку опреме (2.106.000 КМ), набавку сталних средстава у облику права (293.000 КМ) и реконструкцију и инвестиционо одржавање (1.420.000 КМ).

Капитални издаци су реализовани у износу од **3.649.804 КМ** или **96%** од одобрених средстава за ове намјене, а односе се на набавку опреме (2.090.268 КМ), набавку сталних средстава у облику права (168.727 КМ) и реконструкцију и инвестиционо одржавање (1.390.809 КМ).

Од укупно реализованог износа (3.649.804 КМ) на издатке који су евидентирани на краткорочним разграничењима и чија ће коначна реализација по закљученим уговорима бити у току 2018. године односи се 1.706.242 КМ. Структура евидентираних капиталних издатака као разграничених расхода је сљедећа: набавка опреме (486.942 КМ), издаци за набавку сталних средстава у облику права – студије изводљивости (84.801 КМ) те издаци за реконструкцију и инвестиционо одржавање (1.134.499 КМ).

Ревизијом је констатовано да још увијек постоје слабости интерних контрола код планирања, реализације, евидентирања и извјештавања о реализацији ових издатака. Одређени издаци нису евидентирани на одговарајући буџетски период (нпр. уговори из 2016. године који су евидентирани у 2017. години), одређене аналитичке позиције у оквиру набавке капиталних издатака реализоване у већем износу и другачијој структури капиталних издатака у односу на посљедњу одобрену намјенску структуру, што је посљедица слабости у процесу комуникације између организационих јединица.

Препорука

Препоручујемо да се унаприједи процес планирања и реализације капиталних издатака у свим његовим фазама (од планирања до евидентирања и извјештавања).

5.1.10 Вишегодишња капитална улагања

Министарство је у току 2017. године имало на располагању средства за реализацију четири вишегодишња капитална пројекта у укупној вриједности од 21.935.081 КМ, чија реализација је одобрена одлукама Савјета министара БиХ. Укупна реализована средства вишегодишњих пројекта износе 301.498 КМ и у цијелости се односе на Програм „Перспектива“, док на осталим пројектима није било реализације, тако да су нереализована средства, у износу од 21.633.584 КМ, пренесена у 2018. годину. Ради се о сљедећим пројектима:

Пројекат Ремонт хеликоптера (7.480.000 КМ): Како поступак набавке за услуге ремонта хеликоптера није окончан и након више година, Савјет министара БиХ је 22.12.2017. године донио Одлуку о измјени Одлуке о вишегодишњем пројекту ремонта хеликоптера за период 2013–2014. година¹, којом се пројекат продужава до 2020. године. Средства су у цијелокупном износу пренесена у 2018. годину.

Пројекат Обезбјеђење и унапређење оперативности хеликоптера Оружаних снага БиХ (6.200.000 КМ): Савјет министара БиХ је 22.12.2017. године донио Одлуку о вишегодишњем пројекту набавке хеликоптера за Министарство одбране и Оружаних снага БиХ². Овом Одлуком одобрена је набавка два хеликоптера укупне вриједности 65 милиона КМ, у циљу обезбјеђења и унапређења оперативности хеликоптера Оружаних снага БиХ за вршење законом прописаних мисија. Пројекат ће се реализовати у периоду 2018–2021. година, уз финансијску помоћ Владе

Сједињених Америчких Држава, а на основу Споразума између Владе Сједињених Америчких Држава и Владе Босне и Херцеговине о економској, техничкој и сродној помоћи за Босну и Херцеговину број 014-02-801/01, од 18.01.2001. године¹. Средства у износу од 6.200.000 КМ обезбјеђена су преструктурисањем одобреног буџета Министарства одбране за 2017. годину, а 5.000.000 US долара бит ће обезбјеђено донацијом из програма војне помоћи (FMS – Foreign Military Sales Trust Fund). Наведеном одлуком Савјета министара БиХ је дефинисано да је динамика финансирања из буџетских средстава у наредном периоду условљена усвојеним Глобалним оквиром фискалног биланса и политика у БиХ за средњорочни период. Такође је наведено да ће се, уколико Министарство одустане од овог пројекта, учешће из буџетских средстава у цијелости потраживати од FMS ради наплате истих на Јединствени рачун трезора.

Пројекат Обезбјеђење и унапређење оперативности моторних возила Оружаних снага БиХ: Укупно расположива средства у 2017. години за овај пројекат износила су 7.067.000 КМ (из 2016. године пренесено је у 2017. годину 5.700.000 КМ, а из буџета Министарства за 2017. годину је обезбјеђено додатних 1.367.000 КМ) и у цијелости су пренесена у 2018. годину. Пројектни тим и више подтимова из различитих организационих јединица унутар Министарства и Оружаних снага БиХ су током 2017. године радили на припремама техничких спецификација и разматрали питања везана за начин провођења поступка набавке неопходних моторних возила у складу са Правилником Министарства безбједности БиХ, који је ступио на снагу у августу 2017. године. У току је припрема реферата и коначне тендерске документације за ову набавку.

Програм транзиције и збрињавања отпуштеног персонала Министарства одбране и Оружаних снага БиХ „Перспектива“: Циљ програма је што бржа реинтеграција из војног у цивилни живот професионалних војних лица у Оружаним снагама чији уговори су истекли и нису продужени услјед примјене члана 101. став 1. Закона о служби у Оружаним снагама БиХ.

Савјет министара БиХ је у 2016. години донио Одлуку о удруживању средстава из буџета Министарства одбране у вишегодишњи пројекат транзиције и збрињавања отпуштеног персонала Министарства одбране и Оружаних снага БиХ – Програм „Перспектива“ за период 2016–2020.² Сходно наведеној одлуци, Законом о буџету за 2017. годину је за овај програм Министарству одобрено 452.000 КМ. Заједно са неутрошеним и пренесеним средствима из 2016. године, у износу од 736.081 КМ, Министарство је располагало са укупно 1.188.081 КМ. У 2017. години утрошено је укупно 301.498 КМ за 121 професионално војно лице. Остатак средстава, у износу од 886.583 КМ, је пренесен у 2018. годину.

Везано за вишегодишње капиталне пројекте Министарства, желимо скренути пажњу на то да су и даље на снази одлуке које је Савјет министара БиХ донио 30.12.2015. године за сљедеће вишегодишње пројекте:³

- Одлука о одобравању вишегодишњег пројекта „Обезбјеђење и унапређење оперативности хеликоптера Оружаних снага БиХ, са периодом реализације 2016–2025. година“, у износу од 300.000.000 КМ (300 милиона КМ);
- Одлука о одобравању вишегодишњег пројекта „Школовање официра војно-евиденционе специјалности авијација, са периодом реализације 2016–2024. година“, у износу од 7.828.200 КМ;
- Одлука о одобравању вишегодишњег пројекта „Обезбјеђење и унапређење оперативности моторних возила Оружаних снага БиХ, са периодом реализације 2016–2018. година“, у износу од 21.211.000 КМ;

- Одлука о одобравању вишегодишњег пројекта “Набавка опреме за извршење задатака помоћи цивилним органима у реаговању на природне и друге катастрофе, са периодом реализације 2016–2020. година”, у износу од 8.819.275 КМ.

У наведеним одлукама дефинисано је да ће средства за финансирање и динамика финансирања бити регулисана посебним одлукама Савјета министара БиХ. До 31.12.2017. године обезбјеђен је дио неопходних средстава за наведене пројекте (пројекат Обезбјеђење и унапређење оперативности хеликоптера Оружаних снага БиХ и пројекат Обезбјеђење и унапређење оперативности моторних возила Оружаних снага БиХ).

С обзиром на то да се ради о пројектима значајним за Министарство, желимо скренути пажњу на то да је потребно благовремено предузети све неопходне активности како би се евентуални ризици свели на најмању мјеру те предуприједили значајнији проблеми. То подразумијева обезбјеђење адекватне организационе структуре за реализацију пројекта, континуирану координацију, мониторинг, евалуацију и извјештавање о пројектима у свим њиховим фазама те правовремено обезбјеђење свих неопходних правних и финансијских предуслова и претпоставки.

5.2 Биланс стања

У Билансу стања на 31.12.2017. године исказана су укупна средства у износу од 145.425.776 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 174.715.931 КМ.

У Табели 2. приказана је структура средстава и обавеза Министарства.

Табела 2. Износи у КМ

Опис	Салдо 31.12.2016	Салдо 31.12.2017	Индекс 3/2
1	2	3	4
Готовина, краткорочна потраживања и залихе	850.897	666.765	78
Стална средства	170.471.385	144.759.011	85
Укупно актива:	171.322.282	145.425.776	85
Краткорочне обавезе и разграничења	30.510.408	29.956.919	98
Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	0
Извори средстава	170.471.385	144.759.011	85
Укупно пасива:	200.981.793	174.715.931	87

Значајне ставке биланса стања односе се на новчана средства (185.343 КМ), краткорочна потраживања (230.409 КМ), интерне финансијске односе (251.013 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (144.759.011 КМ), краткорочне текуће обавезе (6.284.594 КМ), обавезе према запосленима (21.612.600 КМ) и краткорочна разграничења (2.059.725 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.2.1 Средства

Краткорочна потраживања исказана у билансу стања на 31.12.2017. године износе 230.409 КМ. Потраживања се састоје од потраживања за унапријед плаћену робу и услуге – авансе (150.332 КМ) и осталих потраживања (80.077 КМ).

Ревизијом је поново констатовано да поједина потраживања у оквиру групе конта Остала потраживања имају негативан салдо (потраживања за рефундацију накнада за боловање

(-415.669 КМ), потраживања за преплаћене порезе и доприносе (-951 КМ) и потраживања за штете од осигуравајућих друштава (-1.374 КМ), што није у складу са рачуноводственим правилима и принципима. На овај начин постоји и необјективан приказ укупних потраживања јер потраживања која имају негативан салдо умањују укупна потраживања, тако да су укупна потраживања приказана у износу мањем за 417.994 КМ. Наведено је последица неевидентирања потраживања у Главној књизи те нередовног сравњавања са уплатама на Јединствени рачун трезора. У структури потраживања налазе се и потраживања из 2014, 2015. и 2016. године. Значајан износ потраживања је евидентиран у фебруару 2017. године, након сачињавања извјештаја пописне комисије и након што су иста и реализована (наплаћена).

Препорука

Неопходно је редовно вршити сравњење потраживања и уплата по истима те правовремено предузимати све неопходне активности како би се потраживања Министарства наплатила.

Приликом евидентирања трансакција и књиговодствених промјена у Главној књизи, потребно је обезбиједити потпуно поштивање рачуноводствених правила и принципа како би исказана салда на билансним позицијама била тачна и одражавала стварно стање.

У оквиру наведених потраживања констатовано је и потраживање од лица задуженог за осигурање путничког здравственог осигурања у Министарству, у износу од 14.456 КМ. Уочено је често одобравање нове аконтације за плаћање путничког здравственог осигурања у значајним износима, а да претходно дате аконтације нису оправдане. Иако је Министарство провело поступак избора добављача те закључило Уговор са Триглав осигурањем д.д. Сарајево, у вриједности од 47.700 КМ, настављена је пракса ангажовања ранијег добављача плаћањем путем благајне.

Препорука

Министарство треба унаприједити систем интерних контрола код процеса издавања аконтација на начин да се не одобрава нова аконтација док се претходна не оправда.

Потребно је обуставити праксу реализације издатака за путничко здравствено осигурање путем благајне те исте реализовати код добављача са којим је закључен уговор (како не би дошло до тужбе од стране добављача).

Ненаплаћена потраживања (217.305 КМ): Министарство још увијек није наплатило потраживања од предузећа 'ДЕЛИКОМАТ' д.о.о. Томиславград, за закуп простора за постављање самоуслужних апарата за топле и хладне напитке и апарате са кондиторским производима у просторијама на локацијама МО и ОС БиХ по Уговору

број 11-03-33-2313-27/15 од 01.08.2016 и Анексу уговора број 11-03-33-2313-42/15 од 25.10.2017. године. Потраживања нису била благовремено евидентирана и наплаћена, а један од разлога је и рјешавање питања у вези са фактурисањем ПДВ-а, које је ријешено почетком 2018. године.

Препорука

Министарство је дужно да, без одлагања, предузме активности како би се евидентирала и наплатила потраживања по наведеном уговору те успостави ефикасан систем интерних контрола од уговарања, евидентирања и наплате потраживања по свим основама.

Стална средства: У пословним књигама Министарства евидентирана су улагања у објекте и опрему, која су извршена из буџета и донаторских средстава од датума када је основано Министарство, као и дио процијењене вриједности наслијеђене имовине.

Стална средства Министарства евидентирана су у укупном износу од 318.280.410 КМ, а састоје се од грађевина – спољашња освјетљења, тротоари и ограде (129.996 КМ) и монтажних објеката (28.616 КМ), опреме (295.213.586 КМ), сталних средстава у облику права (2.969.385 КМ), средстава у припреми (19.555.796 КМ), средстава ван употребе (383.031 КМ) и исправке вриједности сталних средстава (-173.521.399 КМ).

Основна повећања у току године односе се на укњижење процијењене вриједности намјештаја (4.434.325 КМ), моторних возила (3.072.664 КМ), укњижења натуралних донација (9.143.008 КМ) и набавке из капиталних издатака (1.943.565 КМ).

Износ евидентиран на средствима ван употребе (383.031 КМ) односи се на моторна возила која су намијењена за продају.

Средства у припреми (19.555.795 КМ): Салдо у износу од 16.094.183 КМ евидентиран на конту „Припрема и изградња осталих зграда“ по датом образложењу се највећим дијелом односи на инвестицијска улагања у објекте који нису евидентирани у пословним књигама Министарства, због постојеће проблематике државне имовине. Од наведеног износа, 14.978.442 КМ пренесено је из претходних година, док је износ од 1.115.742 КМ пренесен са конта опрема у припреми.

Салдо конта „Опрема у припреми“ (3.454.096 КМ), по сачињеним помоћним евиденцијама које још увијек нису свеобухватне, највећим дијелом се односи на инвестицијска улагања у објекте који нису евидентирани у пословним књигама Министарства због постојеће проблематике државне имовине (као и конто „Припрема и изградња осталих зграда“), што би требало објединити на један конто – покренуто у 2017. години, међутим, није још завршено.

Исправка вриједности сталних средстава: На конту исправке вриједности сталних средстава исказан је укупан салдо у износу од 173.521.399 КМ, од чега је у 2017. обрачуната и књижена вриједност амортизације сталних средстава у износу од 45.687.347 КМ.

Ситан инвентар: У Главној књизи исказан је и ситан инвентар на залихама (1.504.520 КМ), ситан инвентар у употреби (259.656 КМ) те исправка вриједности ситног инвентара (1.764.176 КМ). Исказано стање у Главној књизи није коначно, с обзиром на то да (према изјавама одговорних лица) постоји значајан ситан инвентар

који се води у материјалним евиденцијама у Заједничком штабу за који није процијењена вриједност.

5.2.2 Обавезе

Краткорочне текуће обавезе према правним лицима, исказане на 31.12.2017. године, износе 6.284.594 КМ, што је у односу на претходну годину мање за 476.877 КМ. Највећи дио се односи на обавезе према добављачима (6.242.414 КМ).

Конфирмације салда: У циљу потврђивања стања добављача на 31.12.2017. године на бази узорка, за одређени број добављача, послани су захтјеви за конфирмацијом салда на наведени датум. Такође, у рачуноводству је крајем године запримљен велики број извода отворених ставки које су, сходно одредбама Закона о рачуноводству за правна лица, добављачи доставили Министарству. Анализом примљених конфирмација и њиховим поређењем с Главном књигом Министарства, те анализом прегледа неусаглашених стања са добављачима, који је сачињен у рачуноводству Министарства, поново је утврђено да постоје неслагања у салдима обавеза према добављачима. Према прегледу неусаглашених стања из рачуноводства Министарства, неусаглашено је стање за 52 примљена IOS-а. За примљене конфирмације или поређењем примљених IOS-а за 15 добављача, поново су установљена значајна неслагања са салдима у Главној књизи. Утврђене разлике се већином односе на неусаглашене обавезе према електродистрибуцијама (дуговања до 2016. године бивших ентитетских министарстава одбране, спорне обрачунате затезне камате које нису евидентирани и др.), које је потребно адекватно образложити и документовати у сарадњи с овим добављачима, те утврдити је ли и у којем тачно износу представљају обавезе Министарства.

Препорука

Поново препоручујемо Министарству да процесу усаглашавања салда дуговања са добављачима посвети дужну пажњу, те да периодично усаглашава стања дуговања са значајнијим добављачима. За неусаглашене обавезе са добављачима из ранијег периода (електродистрибуционим предузећима, телекомом и др.), препоручујемо да се, у сарадњи с истим, утврди да ли и у којем износу тачно представљају обавезе Министарства те предузму даље активности у циљу коначног уређења стања по овом питању.

Краткорочне текуће обавезе према запосленима (21.612.600 КМ) се односе на обавезе за плате (5.977.201 КМ), обавезе за накнаде плата (3.289.081 КМ), остале обавезе за накнаде трошкова запослених (5.098.048 КМ) те обавезе за порезе и доприносе (7.248.270 КМ). Ревизијом је констатовано да постоје одређена одступања стања на контима ових обавеза у односу на документацију на основу које се врши евидентирање истих. У току ревизије нисмо успјели добити објашњење наведених разлика. Такође, у Министарству није вршено сравњење обавеза по основу пореза и доприноса са порезним управама, што представља један од потенцијалних разлога поменутих разлика.

Препорука

Препоручујемо Министарству да, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, утврди разлоге наведеног одступања и изврши потребна књижења у Главној књизи у циљу исказивања стварног стања обавеза по овом основу. Министарство треба извршити усаглашавање обавеза по основу пореза и доприноса са надлежним порезним управама.

Разграничени расходи: Министарство је у Главној књизи, на конту разграничених расхода за набавку роба и услуга, евидентирало износ од 1.706.242 КМ. Структура евидентираних издатака као разграничених расхода је сљедећа: набавка опреме (486.942 КМ), издаци за набавку сталних средстава у облику права – студије изводљивости (84.801 КМ), те издаци за реконструкцију и инвестиционо одржавање (1.134.499 КМ). Разграничења су евидентирана на основу склопљених купопродајних уговора са добављачима који су изабрани на основу претходно проведене процедуре јавне набавке.

Разграничени расходи из 2016. године: Министарство је са 31.12.2016. године у Главној књизи, на конту разграничених расхода за набавку роба и услуга, евидентирало износ од 3.250.506 КМ. Са 31.12.2017. године реализовано је укупно 2.571.853 КМ или 79%. Министарство је обавијестило Министарство финансија и трезора БиХ о неискориштеним средствима у износу од 678.653 КМ, како би се иста оприходовала. Највећи дио неискориштених средстава се односи на средства резервисана за ПДВ на донације те уговоре који нису реализовани у цијелости због проблема који су настали са добављачем приликом реализације, а који се још увијек рјешавају.

5.2.3 Попис средстава и обавеза

Министарство је извршило попис имовине, потраживања и обавеза, као и туђе имовине која је у посједу Министарства и Оружаних снага, на 31.12.2017. године у складу са Одлуком о редовном годишњем попису имовине, потраживања и обавеза Министарства и Оружаних снага (одлука од 25.10.2017. год. и измјене од 25.01.2018. године). Одлуком министрице од 9.11.2017. године именоване су Централна пописна комисија, Комисија за попис сталних средстава у Министарству, Комисија за попис залиха и ситног инвентара у Министарству, Комисија за попис новчаних средстава и еквивалената новца, Комисија за попис потраживања и обавеза, а наређењем начелника Заједничког штаба Оружаних снага БиХ регулисано је спровођење пописа у Оружаним снагама БиХ. Попис је извршен на основу Упутства о попису – инвентарисању у Министарству и Оружаним снагама¹.

Попис сталних средстава Министарства: За попис сталних средстава Министарства именована је посебна комисија од седам чланова. Комисија је извршила попис и сачинила Извјештај 01.02.2018. године. Према Извјештају пописне комисије, предмет пописа су била набављена стална средства која су евидентирана у Одсјеку за материјално-финансијско пословање, као и наслијеђена стална средства. Попис је извршен на основу пописних листа из модула сталних средстава, а по канцеларијама и осталим просторијама у згради сједишта Министарства.

У Извјештају је наведено више проблема који су отежавали ефикасно провођење пописа. Наиме, констатације пописне комисије су сличне као и претходних година: неажурне инвентурне листе, одређена материјална средства су без инвентурног броја, пребукираност средстава по магацину која су неисправна и застарјела, погрешно давање назива материјалних средстава, није извршено материјално задужење средстава која имају инвентурне бројеве и др.

Попис сталних средстава у Оружаним снагама БиХ: Попис имовине у Оружаним снагама БиХ извршен је на основу Наредбе начелника Заједничког стожера Оружаних снага,¹ којом су дефинисани рокови пописа, предмет пописа, методологија те именовани чланови пописних комисија у командама и јединицама Оружаних снага. Нисмо присуствовали физичком попису са стањем на 31.12.2017. године.

На активностима пописа Оружаних снага БиХ, укупно је било ангажовано 829 лица у 249 пописних комисија. Од тог броја, 13 комисија је пописивало новчана средства, 46 комисија је било задужено за координацију, а 190 комисија је пописивало средства и објекте.

Након извршеног физичког пописа, у периоду од 10.01. до 18.01. 2018. године приступило се обрачуна инвентуре. Потом су анализирана одступања књиговодственог стања од стварног стања средстава, утврђене разлике, односно вишкови или мањкови те сачињена потребна документација за покретање поступка, као и приједлог за расход средстава која су неупотребљива или је њихов поправак неекономичан. За сваки евидентирани мањак, Комисија за попис је сачинила извјештај, узела изјаву од руковооца средством те у складу с Правилником о поступку за накнаду материјалне штете војних лица на служби у Министарству и Оружаним снагама сачинила закључак о покретању поступка за накнаду штете.

Пописне комисије Оружаних снага БиХ су извршиле попис непокретне перспективне имовине с подацима о величини, спратности, локацији, намјени и кориснику објекта, али иста није евидентирана у пословним књигама Министарства и Оружаних снага БиХ.

Комисија за координацију је констатовала да материјалне књиге и евиденције нису у потпуности ажурне. Разлог томе је велика флукуација средстава и начин организовања кретања поште, због чега се не могу у свим случајевима благовремено постићи књижења у роковима прописаним интерним актом. Такође је констатовано да складишни простори у потпуности не задовољавају прописане критеријуме и услове складиштења. Комисија за координацију је предложила предузимање одређених мјера и активности у циљу унапређења процеса пописа. Тако је предложено да се донесу процедуре везано за расходовање материјалних средстава. Утврђено је да се на стању налазе средства која датирају још из времена ентитетских војски, а која су одавно предложена за расходовање. Предложено је и да се ријеши проблем прекасног издавања пописних листа од Министарства према јединицама Оружаних снага БиХ што отежава, усложњава и успорава сам процес пописа. Утврђено је да већина објеката не посједује пројектну документацију и скице мрежне инфраструктуре те је предложено да се формирају техничке књиге непокретности. Предложено је и да се трајно уреди питање издавања материјалних средстава трећим лицима.

Попис новчаних средстава извршен је у благајни Министарства и 13 благајни Оружаних снага БиХ те је констатовано да нису утврђена одступања књиговодственог стања од стања утврђеног пописом. Предложене су одређене мјере којим би се

унаприједило благајничко пословање.

Попис потраживања и обавеза: Попис потраживања и обавеза извршила је посебна Комисија за попис потраживања и обавеза. Према извјештају Комисије, попис потраживања и обавеза Министарства извршен је према стању у Главној књизи од 07.02.2018. године, које се разликује од стања исказаног у Билансу стања, а разлика није констатована од пописне комисије. Наиме, ревизијом је, као и претходне године, констатовано да су вршена књижења након извјештаја пописне комисије, без поновног сравњења коначног стања потраживања и обавеза од стране пописне комисије. Попис потраживања и обавеза је у принципу извршен само преписивањем стања по контима из Главне књиге на дан пописа без упоређивања истог са стварним стањем те испитивањем оправданости исказаних салда на појединим контима (као нпр. застарјелост потраживања и сл.). Тако, на примјер, пописна комисија није извршила попис потраживања од органа која су у Билансу стања евидентирана у износу од 33.709 КМ, а односе се на потраживања од Дирекције за цивилну авијацију – SAR мисију за задњи квартал) те потраживања од организација која су у Билансу стања евидентирана у износу од 217.305 КМ, а односе се на потраживања од фирме Деликомат д.о.о.

Такође, пописом нису обухваћени ни разграничени расходи у износу од 1.706.242 КМ јер су књижена након извршеног пописа, тј. 22.02.2018. године, као ни разграничени приходи у износу од 300.740 КМ (приликом пописа исти су износили 59.418 КМ).

Извјештај Централне пописне комисије: Централна пописна комисија је 16.02.2018. године сачинила Извјештај о извршеном попису средстава и обавеза у Министарству и Оружаним снагама БиХ. Према овом Извјештају, на нивоу Министарства и Оружаних снага БиХ на активностима пописа су биле ангажоване 253 комисије, од тога четири комисије у Министарству и 249 комисија на нивоу Оружаних снага БиХ. Извјештај садржи информације о начину на који је организован попис, шта је обухваћено пописом, запажања и проблеме с којима су се пописне комисије сусреле приликом пописа (констатовано је да се ради о сличним или идентичним проблемима као и у 2016. години) те приједлоге за унапређење стања.

Извјештај Централне пописне комисије о попису је усвојило руководство Министарства (Одлука о прихватању резултата инвентарисања у Министарству одбране БиХ и ОС БиХ за 2017. годину од 19.02.2018. године). Овом Одлуком задужени су сектори (Сектор за финансије и буџет, Сектор за набавку и логистику, Одјељење за опште и заједничке послове, Заједнички штаб ОС) да проведу све неопходне активности те одређени рокови за реализацију истих. Министарство је по наведеној одлуци провело дефинисане активности, док је за књижење констатованих вишкова утврђен рок 31.3.2018. године, а за доношење недостајућих стручних упутстава за поступак расходовања и извршење поступка расходовања предложених средстава свих класа утврђен је рок 31.5.2018. године.

Проведеном ревизијом констатовано је да постоје одређена унапређења код процеса пописа у односу на претходне године, међутим, и даље се не може констатовати да је попис средстава, залиха, ситног инвентара, обавеза и потраживања у потпуности извршен у складу са релевантним прописима о вршењу пописа и сврхом пописа, јер је прије свега обрачун инвентуре извршен по локацијама средстава, без сачињавања рекапитулације пописаних средстава по аналитичким контима по којима се средства воде у помоћној и главној књизи са вриједносним показатељима. Тако је у извјештају Централне пописне комисије наведено да Министарство располаже, према стању помоћне књиге сталних

средстава, средствима у износу од 301.906.490 КМ, док је је ревизијом констатовано да стање сталних средстава (по набавној вриједности), према Главној књизи и Билансу стања, износи 318.280.410 КМ. Такође, није извршен попис средстава која су евидентирана на контима средстава у припреми.

Након пописа потраживања и обавеза вршена су књижења, тако да исти није био свеобухватан. Попис потраживања и обавеза је у принципу извршен само преписивањем стања по контима из Главне књиге без упоређивања истог са стварним стањем те испитивањем оправданости исказаних салда на појединим контима (као нпр. застарјелост потраживања и сл.).

Препорука

Поново истичемо да је за ефикасно и ефективно провођење свих пописних активности потребно ажурно књиговодство и квалитетне припремне активности, односно потребно је обезбиједити да су прије пописа сва неопходна књижења на билансним позицијама проведена, а евентуална одступања стварног стања утврђеног пописом у односу на књиговодствено стање треба констатовати пописна комисија те након тога провести одговарајућа књижења.

Министарство треба предузети активности на рјешавању констатованих слабости те у потпуности реализовати активности које су наведене у Одлуци о прихватању резултата инвентарисања у Министарству одбране БиХ и ОС БиХ. Такође, потребно је сачинити рекапитулацију пописаних средстава по аналитичким контима по којима се средства воде у помоћној и главној књизи са вриједносним показатељима.

5.2.4 Статус непокретне и покретне перспективне војне имовине бивших министарстава одбране Републике Српске и Федерације БиХ

Непокретна перспективна војна имовина: Одлуком Предсједништва БиХ¹, о величини, структури и локацијама ОС БиХ, дефинисане су 63 перспективне локације које требају бити укњижене као власништво Министарства. Министарство континуирано предузима одређене активности везане за прикупљање имовинско-правне документације за перспективне локације. Такође, пописне комисије Оружаних снага БиХ су пописале све непокретне перспективне имовине с подацима о величини, спратности, локацији, намјени и кориснику објекта. Према подацима из Извјештаја о раду Министарства за 2017. годину, Правобранилаштво БиХ је укњижило 30 перспективних локација. Рјешавање ове проблематике не овиси само о Министарству. Законски основ за управљање непокретном имовином на нивоу државе још увијек није донесен. Принципи о расподјели непокретне перспективне (и неперспективне) имовине договорени су и потписани још 09.03.2012. године између предсједника шест политичких партија у БиХ. Међутим, ово питање још увијек није ријешено. Ова имовина још увијек није исказана у пословним књигама Министарства у складу с Међународним рачуноводственим стандардом 16 – Некретнине, постројења и опрема. Дакле, услјед неисказивања ове имовине у пословним књигама Министарства, позиција сталних средстава у билансу стања је потцијењена за непознат износ.

Препорука

С обзиром на то да ова проблематика не зависи само од Министарства, потребно је да све релевантне институције предузму радње из своје надлежности како би се коначно ријешило питање располагања правима и обавезама на непокретној имовини.

Покретна перспективна војна имовина: Министарство је и у 2017. години наставило с активностима процјене и укњижбе перспективне имовине. Тако су, на основу одлука о повећању вриједности сталних средстава, у јединствен рачуноводствени систем Министарства укњижена средства канцеларијског намјештаја и кухињско-трпезаријског блока у укупном износу од 4.435.325 КМ. На основу одлуке о повећању вриједности моторних возила, евидентирано је 545 средстава укупне вриједности од 3.072.665 КМ. Процијењена је вриједност и средстава везе и информатичке опреме (9.012.900 КМ), али је коначно евидентирање истих одгођено за први квартал 2018. године. Надаље, процијењена је вриједност протуоклопног наоружања у укупном износу од 2.421.958 КМ, која такође није била евидентирана у пословним књигама Министарства у 2017. години. Према презентованим информацијама, у 2018. години покренуте су активности на процјени вриједности ситног инвентара, а ускоро се очекује и покретање процјене радионичке опреме. Дакле, још увијек није омогућено вриједносно приказивање ове имовине у пословним књигама Министарства за 2017. годину, како то налаже Међународни рачуноводствени стандард 16 – Некретнине, постројења и опрема. Одговорност за процјену материјалних средстава је на Министарству, а у процесу ревизије се нисмо упуштали у појединачне процјене вриједности истих. *Напомињемо да процјена имовине и њена укњижба, односно неукњижба, директно утиче на тачност исказаних билансних позиција.* Министрица одбране је 16.03.2018. године донијела Одлуку за окончање процеса процјене имовине и укњижење покретне имовине. Као крајњи рок за окончање овог процеса одређен је 30.06.2018. године.

На основу наведеног, може се закључити како је процес процјене вриједности покретне имовине сложен те како је Министарство у 2017. години предузимало активности на рјешавању наведене проблематике. Међутим, процјена цјелокупне покретне имовине још увијек није довршена.

Препорука

Свјесни сложености и опсежности процеса процјене и укњижавања вриједности покретне имовине, а имајући у виду дефинисане рокове, препоручујемо Министарству да што прије оконча активности на процјени и укњижавању покретне перспективне имовине у пословне књиге Министарства.

5.2.5 Статус непокретне и покретне неперспективне војне имовине бивших министарстава одбране Републике Српске и Федерације БиХ

Непокретна неперспективна војна имовина: На основу Закона о одбрани и Споразума о основним принципима за рјешавање питања непокретне и покретне имовине која ће и даље користити за потребе одбране из 2007. године, на кориштењу код Оружаних снага БиХ тренутно се налазе 24 неперспективне војне

локације, од којих је 12 спремно за предају владама ентитета. У међувремену, двије локације су проглашене потребним систему одбране. Неперспективне локације у знатној мјери оптерећују Министарство због издвајања значајних финансијских средстава за чување локација, комуналне трошкове и потребна улагања за одржавање ових локација. Министарство је слало дописе владама ентитета с циљем предузимања мјера везаних за преузимање локација, међутим, *реализација цијелокупног процеса предаје не зависи само од Министарства већ и од спремности ентитета да преузму наведене локације.*

Препорука

Потребно је што прије окончати процес предаје неперспективних локација непокретне војне имовине у складу са Законом о одбрани и потписаним споразумом између влада ентитета и Савјета министара БиХ, како Министарство не би имало трошкове којима су оптерећене ове локације.

Покретна неперспективна војна имовина: Покретна неперспективна војна имовина је власништво ентитета, иако Министарство одвојено чува ову имовину у својим складиштима коју пописује и натурално усаглашава с материјалним евиденцијама. Министарство је у 2017. години окончало процес поврата материјалних средстава Влади Федерације БиХ (преузето 10.793 ставке). Активности поврата неперспективних средстава према Влади РС-а су настављене и у 2018. години, иако је процес поврата практично приведен крају (извршен поврат 49.425 ставки, односно преко 99%).

5.3 Преглед динамике запошљавања

Одобрени број запослених, према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину, је 10.011. На 31.12.2017. године у Министарству су, према подацима из финансијских извјештаја, била запослена 9.724 лица. Просјечан број запослених за које су исплаћене бруто плате у Министарству био је 9.795. У току године, запослена су 383 лица и то 157 на одређено вријеме те 226 на неодређено вријеме. У истом периоду, Министарство је по разним основама напустило 670 лица и то 56 цивилних лица те 614 професионалних војних лица. Динамика кретања персонала укључује и интерне премјештаје и интерне огласе.

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Министарство је донијело План јавних набавки за 2017. годину у складу са Законом о јавним набавкама те током године, у два наврата, извршило измјене и допуне усвојеног плана. За сваки поступак јавне набавке, одлуком министрице, формирана је комисија која проводи поступак јавне набавке.

Према презентованим подацима, Министарство је у 2017. години планирало провести јавне набавке робе, радова и услуга укупне вриједности од 29.040.887 КМ. Проведена је процедура за 272 поступка јавне набавке те закључени уговори у укупној вриједности од 23.030.345 КМ.

Приликом провођења процедура јавних набавки, Министарство је од понуђача захтијевало да се извршење уговора гарантује достављањем одговарајуће банковне

гаранције за извршење уговора. Током године, Министарство је, због неизвршења уговорних обавеза, покренуло процедуру активирања одређеног броја достављених банковних гаранција за уредно извршење уговора те наплатило средства у укупном износу од 45.589 КМ.

На основу ревидираних процедура јавних набавки проведених у 2017. години, наводимо општа запажања и слабости у процесу јавних набавки:

- уочено је како протекне значајан временски период од тренутка припреме, израде и одобравања тендерске документације, до процеса уговарања, односно потписивања уговора с изабраним понуђачем;
- у појединим случајевима, процијењена финансијска вриједност набавке није извршена адекватно, што је резултовало поништавањем поступака јавних набавки;
- нисмо се могли увјерити да је Министарство у свим случајевима посветило довољно пажње истраживању тржишта, односно документовало исто, што је изузетно битно с гледишта процијењене вриједности јавне набавке и присутности конкуренције на тржишту;
- Министарство у појединим случајевима није правовремено покренуло процедуру јавне набавке;
- у закљученим купопродајним уговорима, Министарство је дефинисало рок за испоруку робе, радова и услуга, који се веже за издавање наруџбенице. Међутим, уговором није дефинисан рок за издавање наруџбенице, што може бити ограничавајући чимбеник за конкурентност;
- Министарство још увијек није успоставило систематску евиденцију о примљеним банковним гаранцијама нити дефинисало начин њиховог чувања, одлагања и поступања с истим;
- у појединим случајевима, уочене су одређене мањкавости тендерске документације, као, на примјер, недефинисање гарантног рока за компјутерску опрему или позивање на одређене робне марке у неколико случајева, без навођења ознаке „или еквивалент“, што потенцијално у крајњем случају може изазвати додатне трошкове за уговорни орган у случају улагања жалбе као и продужавање рока потребног за окончање поступка.

Препорука

Потребно је детаљно анализирати констатоване слабости те додатно унаприједити систем интерних контрола везано за јавне набавке.

Министарство у 2017. години није предвидјело провођење е-аукције за довољан број поступака јавних набавки како је то предвиђено Правилником о условима и начину кориштења е-аукције. Наиме, овај Правилник уговорна тијела обавезује да предвиде провођење е-аукције за поступке јавне набавке код којих се користи најнижа цијена као критеријум за додјелу уговора, за најмање 30% поступака јавних набавки у 2017. години, а 50% поступака јавних набавки у 2018. години. Увидом у извјештај из система е-набавки, утврђено је да је Министарство е-аукцију предвидјело за свега 11% процедура набавки у 2017. години.

Препорука

Министарство је у обавези ускладити планирани број поступака јавне набавке за које се планира провести е-аукција с одредбама Правилника о условима и начину кориштења е-аукције, а нарочито имајући у виду обавезе које проистичу из Правилника у наредним годинама.

Ревидирањем појединих поступака јавних набавки, утврдили смо сљедеће неправилности:

6.1 Набавка авиокарата

Реферат за набавку авиокарата донесен је 06.03.2017. на основу плана набавки те је одлука о покретању процедуре донесена 17.03.2017. Процијењена вриједност оквирног споразума на три године износила је 1.764.103 КМ без ПДВ-а, односно 588.034 КМ без ПДВ-а само за 2017. годину. Процедура избора добављача за набавку авиокарата, иако је на вријеме покренута, дуго траје с обзиром на то да постоји временски период од четири мјесеца од момента покретања поступка до објаве тендерске документације на порталу јавних набавки. Такође, због недостатака у тендерској документацији, поступак је поништен, што додатно продужава период у којем се набавке морају вршити без закљученог уговора. Наиме, Канцеларија за разматрање жалби је у првом поступку донијела рјешење којим се поступак поништава у цијелости, а један од разлога поништења поступка је у чињеници да је тендерском документацијом код економске и финансијске способности захтијевано да је укупан промет у посљедње двије године био изнад 1.200.000 КМ без ПДВ-а, а као доказ за то тражено је достављање биланса стања из којих није могуће исто утврдити. У поновљеном поступку није било жалби на тендерску документацију него на одлуку о избору најповољнијег добављача, након чега је Канцеларија за разматрање жалби рјешењем поништила исту и вратила поступак уговорном органу на поновно разматрање. У моменту обављања завршне ревизије није донесена нова одлука о избору добављача.

С обзиром на то да процедура траје више од годину дана, а претходни уговор је истекао у августу 2017. године, набавке су вршене од истог добављача на основу два директна споразума или само слањем наруџбенице без потписивања било каквог уговора.

Тестирањем појединачних фактура утврђено је да се карте за кадете и ВДП врше од старог добављача слањем наруџбенице, док сви остали запослени набавке карата врше код истог добављача, али се плаћање врши готовински и правда се приликом правдања путног налога преко благајне. Увидом у фактуре утврђено је да се наплаћује иста цијена агенцијске услуге у висини од 70 КМ по купљеној карти.

Препорука

Препоручујемо Министарству да анализира узроке поништења поступка те предузме активности како би се процедуре јавних набавки проводиле правоовремено.

6.2 Набавка телекомуникационе опреме и РtР линка

Министарство одбране БиХ извршило је набавку телекомуникационе опреме и РtР линка процедуром отвореног поступка. Процијењена вриједност набавке износи 136.752 КМ без ПДВ-а. Набавка је подијељена на 2 лота, и то: лот 1 – Мрежна опрема – реализација линкова SDH мреже МО и лот 2 – Комплет Б телекомуникационих уређаја и опреме, UPS и батерије. Дио техничке спецификације предметне набавке наводи називе појединих тражених уређаја и компоненти те описује њихове техничке спецификације. До рока предвиђеног за достављање

понуда пристигле су двије понуде за лот 1, гдје је комисија оцијенила да цјеновно најповољнија понуда не задовољава тражене услове и дат је приједлог за склапање уговора са другоранжираним понуђачем у вриједности од 76.099 КМ са ПДВ-ом. За лот 2 до предвиђеног рока за достављање понуда такође су пристигле двије понуде гдје је на приједлог комисије донесена Одлука о додјели уговора најповољнијем понуђачу. Након увида у понуду прворанжираног понуђача за лот 2, другоранжирани понуђач уложио је жалбу на Одлуку, уз образложење да понуда одабраног понуђача не задовољава техничке услове тражене тендерском документацијом. Министарство је уважило жалбу те је донесена Одлука о стављању ван снаге Одлуке о додјели уговора и поништењу поступка.

Препорука

Мишљења смо да је потребно више пажње посветити евалуацији понуда у области ИТ-а како би се обезбиједила равноправност понуђача, успјешно окончање поступка те реализација набавке тражене опреме и услуга. Такође, називе уређаја је оправдано наводити само у случају да исти није могуће на одговарајући начин описати и то уз кориштење израза „или еквивалент“.

6.3 Набавка сервисирања моторних возила

Министарство је у 2017. години покренуло и дјелимично провело поступак јавне набавке за пружање услуга поправке и одржавања моторних возила.

Поступак јавне набавке за пружање услуга поправке и одржавања моторних возила покренут је након достављања реферата. Одлука о покретању поступка јавне набавке број 11-03-26-1137-2/17 донесена је 17.03.2017. године, а истом је утврђено да ће се набавка провести путем отвореног поступка, те да ће се са добављачима потписати оквирни споразуми на три године. Процијењена вриједност набавке на годишњем нивоу је 795.299 КМ без ПДВ-а, односно 930.500 КМ са ПДВ-ом. Укупна процијењена вриједност предметне набавке за цијели период трајања оквирних споразума је 2.385.897 КМ без ПДВ-а. Набавка је подијељена у десет лотова према типу возила која је потребно сервисирати, односно према регији гдје се иста налазе.

До истека рока за доставу понуда, пристигло је 15 понуда, од стране пет понуђача за свих десет лотова, а што је Комисија констатовала Записником о отварању понуда. Оцјена пристиглих понуда је извршена 15.11. 2017. године. Записником о оцјени понуда, Комисија је утврдила који квалификовани понуђачи испуњавају све услове за додјелу Оквирног споразума и исте предложила за додјелу споразума, те поништила лотове 5 и 8, с обзиром на то да за исте нису пристигле прихватљиве понуде. За лотове 1, 3, 5, 6, 7, 8 и 10 су пристигле само по једна понуда. У наставку поступка су понуђачи, који су дисквалификовани ради неиспуњавања услова из Позива, уложили жалбе те стога поступак набавке по лотовима 2, 4, 5, 8 и 9 није окончан до тренутка ове ревизије. Оквирни споразуми по лотовима 1, 3, 6, 7 и 10 су окончани потписивањем Оквирног споразума.

Препорука

Потребно је да уговорни орган у поступцима велике вриједности, а који се проводе путем отвореног поступка, детаљније истражи тржиште и постави услове за учешће на начин да се привуче већи број понуђача, чиме би

се потенцијално обезбиједило ефикасније провођење поступка набавке и смањила могућност жалбених поступака.

6.4 Набавка услуга ремонта хеликоптера

Како је поступак набавке (преговарачки поступак са објавом обавјештења у складу с чланом 8. став 4. Закона о јавним набавкама) за услуге генералног ремонта и модификације навигацијско-комуникацијске опреме за два хеликоптера MI-8Ti и Mi-8MTV1 у износу од 7.480.000 KM са ПДВ-ом (6.393.162,39 KM без ПДВ-а) из јуна 2016. године поништен јер достављени захтјеви (три) за учешће у фази претквалификације нису задовољили постављене квалификационе услове, Министарство је почетком децембра 2016. године покренуло нови поступак са измијењеним квалификационим условима по приједлогу комисије за израду тендерске документације.

Ревизијом је констатовано да су у фази претквалификације стигле три понуде од којих су двије понуде оцијењене као квалификоване. У овој фази од стране кандидата из Републике Словачке је поднесена жалба Канцеларији за разматрање жалби (у даљем тексту КРЖ) да један од кандидата у поступку тј. група понуђача Хеликоптери Русије а.д., Новосибирски авио-ремонтни завод а.д. и Орао а.д. не испуњава квалификационе услове (не посједује тражени сертификат). Рјешењем КРЖ од 06.04.2017. године ова жалба је одбијена и поступак је настављен.

На основу препоруке Комисије за провођење поступка набавке, 27.6.2017. године је донијета Одлука о избору најповољније понуде Helisota UAB Литванија с цијеном 6.264.900 KM без ПДВ-а на коју је група понуђача Хеликоптери Русије а.д., Новосибирски авио-ремонтни завод а.д. и Орао а.д. 04.07.2017. изјавила жалбу КРЖ, да изабрани понуђач не испуњава квалификационе услове у дијелу техничке и професионалне способности. Понуда групе понуђача Хеликоптери Русије а.д., Новосибирски авиоремонтни завод а.д. и Орао а.д. износила је 10.520.948 KM без ПДВ-а. Поступак је више пута разматран од стране КРЖ, а по жалбама другопласираног понуђача и још увијек није окончан. Такође, Министарство је 15.02.2018. године, пред Судом БиХ поднијело тужбу против КРЖ ради поништења Рјешења од 18.01.2018. године.

7. ОСТАЛО

7.1 ИТ ревизија

Систем за контролу и евиденцију плата: Уговор за набавку новог система плата и персонала је закључен у 2013. години у вриједности од 1.185.559 KM, на период од 24 мјесеца. Процес усаглашавања захтјева и дефинисања обима посла је трајао веома дуго, што је за посљедицу имало пролонгирање пројектних рокова. Потписивањем Анекса уговора дефинисани су нови рокови за имплементацију пројекта. Средином 2016. године је потписан документ о прихватању софтвера у тестном окружењу, а у јулу 2016. године је закључен нови Анекс уговора који је био на снази до краја 2017. године. Документ о прихватању софтвера у продукционом окружењу, који потврђује поставку софтвера на продукционо окружење, израду финалне пројектне документације и едукацију корисника, је потписан 28.6.2017. године. На основу поменутог документа, Министарство финансија и трезора је у складу са уговореним условима платило фактуру у износу од 272.668,50 KM са ПДВ-ом. По овом уговору остаје обавеза уплате још једне транше у износу од 9.360 са ПДВ-ом након истека периода постпродукционе подршке. У периоду

постпродукционе подршке врше се додатне корекције система (нпр. трошкова становања) и отклањање накнадно уочених недостатака.

Препорука

У периоду постпродукционе подршке Министарство треба извршити корекције накнадно уочених недостатка, а потом и тестирање тачности свих функционалности у новом систему.

Пројекат успоставе електронске подршке пословним процесима DMS: Уговор за имплементацију Пројекта успоставе електронске подршке пословним процесима на бази Oracle Web Content Servera је закључен 23.12.2014. године у износу од 245.051 КМ са ПДВ-ом.

Министарство је донијело Одлуку о утврђивању стања реализације пројекта којом је наложило да се направи записник са пресеком реализације, да се констатује обавеза извођача да све нереализоване обавезе заврши и да се по сачињеном записнику плате све обавезе према извођачу услуга. Записник о стању реализације пројекта у којем су наведене нереализоване функционалности је креиран 18.12.2015. године. Фактура је запримљена крајем децембра 2015. године и у јануару 2016. године реализована у цијелости када је реализација пројекта практично била у почетној фази.

У 2017. години у радно окружење МО и ОС БиХ извршен је трансфер три од шест апликативних модула: Модул вршења канцеларијског пословања у електронској форми (еПисарница), Модул обраде налога за службена путовања у електронској форми (еСП) и Модул електронске подршке састанцима у МО и ОС БиХ (еСједница). Након пуштања у радно окружење МО и ОС БиХ модула еПисарница, створени су основни предуслови да сви апликативни модули буду у радном окружењу МО и ОС БиХ до краја 2017. године. Модул електронске подршке јавним набавкама (еНабавке) и модул електронске обраде фактура (еКУФ) могу бити стављени у радно окружење МО и ОС БиХ само ако су захтјеви за потребе и буџет исказани кроз модул за електронску подршку исказивања потреба и буџет (еПиБ). Наведена три апликативна модула нису стављена у радно окружење МО и ОС БиХ до краја 2017. године и тиме пројекат није у потпуности реализован.

Препорука

Министарство треба довршити имплементацију и пријем преосталих модула прије закључивања уговора о одржавању система.

Набавке услуга за техничку подршку Oracle софтвера: На основу одлуке о поступку јавне набавке, покренут је преговарачки поступак набавке услуга за техничку подршку Oracle софтвера процијењене вриједности 79.288 КМ без ПДВ-а. Како није правовремено достављена понуда, Министарство је прву процедуру јавне набавке поништило. У обновљеном поступку није било жалби понуђача па је Уговор са компанијом Oracle БХ д.о.о. закључен 27.2.2018. године у износу од 82.505 КМ без ПДВ-а.

Обновљена процедура је због неефикасних административних радњи веома споро реализована. Претходно је изазвало кашњење са техничком подршком од шест мјесеци за једне и два мјесеца за друге лиценце, што у овом случају није, али у суштини може негативно утицати на ефикасност пословања. Касно уговарање техничке подршке, поред тога што је неисплативо, представља и одређен ризик јер

систем остаје без подршке у периоду који није уговорен. Како је уговор закључен у 2018. години тако буџетска средства из 2017. године нису реализована него су утрошена средства из 2018. године.

Препорука

Министарство треба обезбиједити буџетска средства те правовремено започети и окончати процедуру набавке услуге за техничку подршку одржавања Oracle лиценци за 2019. годину, како би услуге могли користити кроз цијелу 2019. годину.

Видеоколаборациони систем: Кроз измијењену намјенску структуру буџета за 2016. годину умјесто средстава за успоставу backup система одобрена су средства за успоставу видеоколаборационог система, а набавка истог није реализована у 2016. години. Поступак јавне набавке путем отвореног поступка је покренут крајем августа 2017. године, а вриједност набавке процијењена на 360.000 КМ са ПДВ-ом. У предметној процедури су правовремено достављене двије понуде, које је комисија оцијенила као неприхватљиве те дала препоруку за поништење поступка. У складу са препоруком комисије, Министарство је почетком новембра донијело Одлуку о поништењу, на коју је један понуђач уложио жалбу. Канцеларија за разматрање жалби је рјешењем из јануара 2018. године усвојила жалбу, поништила Одлуку о поништењу поступка јавне набавке и вратила предмет на поновни поступак.

Поступајући по Рјешењу КРЖ, комисија је приступила поновној анализи документације приложене уз понуде у смислу валидности исте. У поновном поступку евалуације пристиглих понуда, Комисија је констатовала да понуде нису прихватљиве образлажући елементе понуде који нису задовољили услове постављене тендерском документацијом. Министарство је у складу са препоруком комисије поново донијело Одлуку о поништењу поступка јавне набавке. Против донесене Одлуке је изјављена жалба Канцеларији за разматрање жалби, а предметни поступак је тренутно у току.

Неправовремено започињање и неефикасно провођење процедура јавних набавки за посљедицу може имати, и има, нереализацију буџетских средстава у предвиђеном периоду, као и стварање додатног проблема обезбјеђења средстава за исте намјене у наредном периоду. Поред тога, умањење финансијских средстава на одређеним позицијама, у циљу обезбјеђења средстава за неправовремено реализоване процедуре набавки и нереализација планираних набавки могу угрозити континуитет пословања у сегменту комуникационо-информационих система.

Препорука

Потребно је унаприједити процес управљања и координације процесима јавних набавки те правовремено предузимати активности како би се исте реализовале у предвиђеним роковима. Такође, сматрамо да у циљу непрекидног функционисања информационо-комуникационе инфраструктуре треба обезбиједити средства и реализовати приоритетне набавке.

Модул за праћење залиха: Министарство одбране БиХ користи Модул за праћење залиха. Ревизијом Министарства сагледано је стање модула у односу на претходни период и дате препоруке. Уочено је да се један дио залиха, око 4.000 ставки, још увијек прати кроз стари систем залиха, будући да због неусклађености номенклатуре

није био могућ унос у нови модул. Да би се залихе пренијеле из старог у нови систем, потребно је да се креирају приједлози нових назива и процијени вриједност залиха. Активности усклађивања номенклатуре те рјешавања поменутог проблема се споро проводе. Покренуте су одређене активности у форми издавања наредби, а у циљу превазилажења споменутих проблема.

Пресликавање стања нових залиха из складишта у модул залиха условљено је комплексном организацијом Оружаних снага БиХ и Министарства одбране БиХ па оно може трајати и неколико седмица, што неповољно утиче на ажурност модула те отежава управљање залихама. Министарство финансија и трезора БиХ донирало је одређен број рачунара у циљу увезивања и праћења стања залиха на нивоу бригада и батаљона. У протеклом периоду значајан дио рачунара стављен је у функцију. Тренутно нису стављена у функцију само два рачунара, један из разлога немогућности мрежног повезивања локације, а други из разлога неисправности рачунара. У току су активности стављања споменуте опреме у функцију.

На основу увида у рад Модула за праћење залиха уочено је да исти вуче све податке од када је стављен у употребу, тако да су сви извјештаји обимни и непрегледни јер приказују податке од 2015. године. Тренутно модул нема могућност затварања периода те отварања почетних стања. Руковаоци у складиштима немају увид у стање залиха у модулу. Пред крај године, односно прије инвентуре, врши се савјештање ручних евиденција које се воде са стањем у модулу, а исто би требало вршити континуирано током цијеле године или путем приступа модулу од стране лица која су задужена за вођење складишта или путем достављања докумената из модула који ће пратити сваки улаз или излаз из складишта. Одређена поља у новом модулу још увијек нису у складу са Упутством о књиговодству и евиденцији Министарства одбране и Оружаним снагама БиХ. Оперативна команда ОС БиХ издала је наредбу којом је наложена интерна обука запослених за рад у модулу залиха, а која је планирана у наредном периоду.

Препорука

Потребно је окончати неопходне активности и све залихе објединити у новом модулу. Будући да је пресликавање стања залиха у складиштима у модул доста неажурно, потребно је исто учинити ажурнијим те завршити активности стављања постојеће опреме у функцију, у циљу што ефикаснијег праћења и управљања залихама. У сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, потребно је проводити консултације у циљу побољшања модула те ако се укаже потреба организовати и обуку корисника како би се могућности модула искористиле у пуном капацитету. Такође, потребно је провести и одговарајућу интерну обуку у циљу преношења знања везаних за модул и номенклатуру како би се омогућило што ефикасније и конзистентније уношење и управљање залихама.

Модул за управљање дуготрајном имовином: Министарство одбране БиХ користи Модул за управљање дуготрајном имовином. Ревизијом Министарства сагледано је стање модула у односу на претходни период и дате препоруке. Уочено је да један дио сталних средстава још увијек није пренесен у нови систем те се води у старом систему. Разлог томе је, прије свега, неусклађеност постојеће номенклатуре. Да би се стална средства пренијела из старог у нови систем потребно је да се креирају приједлози нових назива средстава те да се процијени њихова вриједност како би се омогућио унос у нови модул. Један број средстава није се водио у одговарајућем систему па су нека стална средства вођена као залихе и обрнуто. С обзиром на то да

споменуто отежава попис и управљање дуготрајном имовином, у Министарству су покренуте одређене активности у форми издавања наредби, а у циљу превазилажења наведених проблема.

Препорука

Министарство располаже значајним сталним средствима те је потребно што прије окончати неопходне активности и сву дуготрајну имовину објединити у новом модулу. Поред тога, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, проводити консултације у циљу што ефикаснијег кориштења модула те управљања дуготрајном имовином.

7.2 Судски спорови

Министарство је током 2017. године поступало у 109 парничних спорова пред судовима у БиХ. Укупна вриједност наведених спорова према тужбеним захтјевима је 1.537.421 КМ, а наведени износ обухвата све спорове, без обзира на то да ли Министарство иступа као тужилац или тужени. Два евидентирана спора, према достављеној табели, немају унесу вриједност спора.

Детаљнијим увидом у табелу утврђено је да се 82 од 109 спорова (приближно 80%) односи на потраживања из радног односа по различитим основама (накнада штете, накнада за превоз, разлике плата и сл.). Вриједности ових спорова се у највећем броју крећу до 10.000 КМ, са неколико изузетака у распону од 72.700 КМ до 169.763 КМ.

Преосталих 27 спорова се односе на накнаду штете, дуг, рефундацију по основу боловања и слично. Вриједности ових спорова су различите, али је потребно истаћи спорове против ЗЗО Унско-санског кантона у висини од 44.384 КМ, ЗЗО Средњобосанског кантона у висини од 37.629 КМ, те спор са "ERS" Добој, у висини од 61.271 КМ.

У 2017. години, према достављеној табели, покренут је 21 спор укупне вриједности према тужбеним захтјевима 305.093 КМ, а спор највеће вриједности је у износу од 108.809 КМ. Осим наведеног, скрећемо пажњу на спор Министарства са фирмом "Scout" д.о.о. Загреб, а ради испуњавања обавезе према уговору о продаји оружја и муниције, чија је вриједност према тужбеном захтјеву 20.000.000,00 КМ, а који је другостепеном пресудом, по жалби Министарства, пресуђен у корист тужиоца.

У складу са наведеним, ради се о споровима који у свом збиру носе и значајан износ, а, ради немогућности предвиђања исхода истих, може се рећи да постоји ризик који захтијева посебну пажњу.

Препорука

Препоручујемо Министарству да више пажње посвети споровима уз кориштење свих капацитета и у сарадњи са Правобранилаштем. Посебну пажњу треба посветити лоцирању проблема који су генератор великог броја спорова чији су основ потраживања из радног односа. Отклањање наведених проблема треба да буде приоритет.

Укњижба власништва над непокретном војном имовином: Министарство већ дужи период проводи активности у циљу укњижења власништва над војним некретностима.

Активности не напредују задовољавајућим темпом. Од 45 локација на којима се налазе војне некретнине, Министарство је до тренутка ревизије успјешно уписало право власништва над њих 26. Активности на укњижењу преосталих 19 локација су у току, али постоје одређени административни и слични проблеми. Овдје се посебно издвајају проблем са шест локација на територији Републике Српске, гдје су захтјеви за упис права власништва одбијени од стране надлежних органа. Имајући у виду да правни основ за укњижење постоји, није нам познат разлог за овакво поступање надлежних органа у Републици Српској. Поред наведеног, Министарство одбране располаже и са правомоћном пресудом Суда БиХ број С1 3 П 016159 15 Пж од 27.07.2016. године, а којом је утврђено право власништва над одређеним некретнинама на локацији Хан Пијесак, а по којој надлежни органи нису поступили.

Препорука:

Менаџмент Министарства одбране БиХ треба посветити посебну пажњу проблематици уписа власништва над некретнинама. Менаџмент би проблем са уписом власништва над наведеним некретнинама требао пренијети на виши ниво уколико упис власништва Министарство не буде могло окончати редовним путем.

7.3 Донације

Новчане донације: Министарство је у 2017. години располагало новчаним средствима која потичу из донација у укупном износу од 1.824.073 КМ. Средства су реализована у два пројекта у износу од 529.860 КМ. Иако је остварена значајнија реализација средстава донација у односу на претходну годину, Министарство би требало предузимати активности на реализацији наведених средстава.

Препорука

Препоручујемо предузимање активности на успостављању квалитетнијег процеса управљања и праћења реализације донаторских средстава водећи рачуна о могућности кориштења расположивих донаторских средстава при планирању финансирања одређених активности из буџета.

Натуралне донације: По презентованим подацима, у току 2017. године као донирана средства је укњижена вриједност од 11.527.069 КМ са плаћеним ПДВ-ом и шпедицијом (вриједност самих донација износи 9.143.008 КМ). Значајан износ од 7.701.151 КМ јесу донирана средства од стране Владе САД-а.

Поступком ревизије, поново су уочене одређене мањкавости које се односе на то: да је значајан проток времена у комплетирању потребне документације за књижење, да није успостављен систем усаглашавања евиденција у Главној књизи са јединственим свеобухватним евиденцијама примљених натуралних донација на нивоу Министарства и Оружаних снага и на основу које би се на вријеме предузимале активности да исте буду ажурно евидентирани у пословне евиденције уз обезбјеђење потпуне документације, итд. У појединим случајевима, вриједност плаћеног ПДВ-а није улазила у обрачун вриједности донација, а исто је било оприходовано, или од стране институције или од стране трезора. Поред тога, за примљена су одређена средства у претходним годинама из донација која су накнадно укњижавана у пословне евиденције или још увијек нису укњижена, те да нису предузимане активности на свеобухватном праћењу реализације по закљученим споразумима које

би се такође могло искористити у сврху успостављања ажурних евиденција. Запримљена су одређена средства из донација која нису укњижена у пословне књиге Министарства у 2017. години (комуникацијска опрема цца 965.000 USD, опрема цца 311.000 USD), итд.

Препорука

Имајући у виду чињеницу да је у процес реализације натуралних донација укључено више сектора, препоручује се Министарству да унаприједи сарадњу истих те да пронађе ефикаснији начин пријема и евидентирања натуралних донација с обзиром на то да исте имају утицаја на реално исказивање билансних позиција, те у сарадњи са лицима укљученим у овај процес правовремено предузима активности како не би долазило до застоја.

Поврат плаћеног ПДВ-а на примљене натуралне донације: С обзиром на то да Министарство сваке године издваја средства за плаћање ПДВ-а на натуралне донације које се остварују највећим дијелом кроз програме помоћи, предузимане су одређене активности по овом питању тако да је по презентованим информацијама у 2017. години остварено право на поврат значајних средстава издвојених за ове намјене. Ревизијом смо констатовали да нису успостављене ажурне евиденције поднесених и наплаћених захтјева за поврат ПДВ-а које би се усаглашавале са евиденцијама укњижених донација.

Према важећем Упутству Министарства финансија и трезора БиХ¹, уколико буџетски корисници рјешење о поврату ПДВ-а од стране Управе за индиректно опорезивање не добију до предвиђеног рока за затварање Главне књиге, неће бити у могућности сторнирати расходе године у којој је плаћен ПДВ. У том случају, уплаћени поврат ПДВ-а ће се оприходовати. Како плаћени ПДВ повећава вриједност евидентираних натуралних донација признатих у једној години, док се дешава да се поврат ПДВ-а реализује у наредној исто има утицаја на реално исказивање набавне вриједности примљених донација.

Препорука

С обзиром на то да се сваке године издвајају значајна средства за плаћање ПДВ-а на натуралне донације, Министарство треба водити рачуна да се захтјеви за поврат подnose благовремено те успоставити интерне евиденције које би обезбиједиле досљедно праћење овог процеса.

Такође, мишљења смо да Министарство, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, треба ријешити питање евидентирања плаћеног ПДВ-а, гдје се очекује поврат истог, ради тачног исказивања набавне вриједности примљених средстава.

7.4 Продаја средстава и секундарне сировине

Продаја моторних возила: Министарство одбране БиХ је током 2017. године покренуло два поступка јавне продаје робе путем лицитације. Ради се о продаји моторних возила и продаји фурде различитих материјала у виду секундарних сировина.

Поступак лицитације за продају службених моторних возила Министарства одбране и расходованих моторних возила Оружаних снага БиХ покренут је 30.06.2017. године. Утврђен је принцип продаје методом затворених понуда, а у Позиву се налази

табеларни преглед који садржи 53 ставке различитих врста моторних, теретних, инжињеријских и прикључних возила са почетним цијенама од 523 КМ до 9.450 КМ. По завршетку процедуре продато је укупно шест возила.

Увидом у Позив, утврдили смо да се из истог не може утврдити стање возила која су предмет продаје и није назначено која су возила расходована, односно која су у возном стању, а која не.

Препорука

Потребно је извршити процјену стања предметних возила, односно одредити која су возила у возном стању, а која нису те такав податак уврстити у табеларни преглед који је дио Позива. Уколико је могуће, потребно је утврдити трошкове за поправку возила која су у квару те узети у обзир исте приликом одређивања цијене.

Продаја секундарних сировина: Јавни оглас за продају секундарних сировина Министарства одбране БиХ објављен је у поновљеном поступку 30.06.2017. године. Огласом је на продају стављено више секундарних сировина у укупној количини од 1.805.725 кг, од којих је најважнија месингана фурда у количини од 322.108 кг те фурда месингана згура у количини од 588.746 кг. Сировине су подијељене у два лота, почетне укупне цијене по једном лоту приближно 1.500.000 КМ за први, односно 1.000.000 КМ за други лот.

Увидом у текст Јавног огласа, утврдили смо да је у погледу услова за учешће правних и физичких лица дошло до одређеног несразмјера. Осим наведеног, Позивом су тражени услови за правно лице, којима је значајно смањен број потенцијалних понуђача.

У погледу учешћа физичких лица, услови се односе на податке у вези с идентификацијом те прилагање банковне гаранције за озбиљност понуде.

У смислу учешћа правних лица услови су, поред документације којом се потврђује регистрација правног лица, сједиште, назив, порезна регистрација, као и име овлашћеног лица за учешће у поступку, уговорни орган је захтијевао и низ других услова који су карактеристични за поступак јавне набавке, а да за исто није имао реалног основа. Услови у смислу финансијске и техничке способности, дозволе за управљање отпадом издатих од стране надлежних ентитетских тијела, потврде о активности рачуна, уплати доприноса за ПИО и здравствено осигурање и слично, у овом поступку лицитације нису сврсисходни. Циљ лицитације је добити највећу могућу цијену за понуђену робу, а једино средство осигурања је у овом случају банковна гаранција за озбиљност понуде.

Надаље, Позив није садржавао нацрт уговора који би по завршетку поступка био потписан, а услови из Позива не обухватају све аспекте будућег правног посла, посебно у смислу начина и рока за преузимање цјелокупних количина понуђених сировина, као и прецизно уређен начин сравнавања, уколико дође до одступања у количинама.

Препорука

Министарство треба: анализирати услове за учешће наведене у Позиву и исте поставити на начин да омогуће учешће што већег броја понуђача у циљу постизања што веће понуђене цијене; израдити нацрт уговора којим ће се детаљно дефинисати обавезе понуђача, посебно у смислу рокова и начина преузимања купљених сировина, као и уговорних казни уколико дође до непоштивања уговора. Сматрамо сврсисходним да се о продаји секундарних сировина обавијесте и надлежни органи ентитета, те да се, уколико је могуће, обезбиједи њихов надзор током преузимања истих са локација на којима се налазе.

8. КОМЕНТАРИ

Министарство је у остављеном року доставило коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2017. годину у којима није било примједби на изнесене налазе и препоруке. Међутим након коначне информације везано за спор са фирмом „Хоризонт“ и пресуду фирме „Скаут“ Загреб, извршена је корекција у дијелу текста потенцијалне обавезе. У коментарима је наведено да ће Министарство по преузимању коначног Извјештаја сачинит Акциони план за отклањање утврђених недостатака.

**Руководилац Одјељења и
вођа тима за
финансијску ревизију**

Муневера Бафтић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу квалитета
финансијске ревизије**

Драгољуб Ковинчић, с.р.

**Чланови тима за
финансијску ревизију**

Наташа Авдаловић, виши ревизор,
с.р.

Данијел Јозић, виши ревизор, с.р.

Сеида Капо, ревизор, с.р.

Срђан Крајишник, ревизор, с.р.

Аниса Јусић, ревизор, с.р.

Енес Алић, ревизор, с.р.

Славиша Вуковић, ИТ ревизор, с.р.

Садмир Тескереџић, правник, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2017. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2017. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2017. годину

Назив институције: Министарство одбране Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	279.531.000	-5.680.000	273.851.000	266.996.217	97
Бруто плате и накнаде	193.313.000	0	193.313.000	189.151.982	98
Накнаде трошкова запослених	52.365.000	300.000	52.665.000	52.613.181	100
Путни трошкови	3.377.000	-200.000	3.177.000	2.818.343	89
Издаци телефонских и пошт. услуга	832.000	-100.000	732.000	544.629	74
Издаци за енергију и ком. услуге	6.389.000	350.000	6.739.000	6.709.879	100
Набавка материјала	8.363.000	-1.500.000	6.863.000	5.981.827	87
Издаци за усл. превоза и горива	4.727.000	-1.260.000	3.467.000	3.211.563	93
Унајмљивање имовине и опреме	180.000	-100.000	80.000	45.611	57
Издаци за текуће одржавање	6.661.000	-2.870.000	3.791.000	2.988.128	79
Издаци за осигурање	801.000	-300.000	501.000	461.609	92
Уговорене и друге посебне услуге	2.523.000		2.523.000	2.469.465	98

2. Капитални издаци	4.339.000	-520.000	3.819.000	3.649.803	96
Набавка земљишта	0	0	0		
Набавка грађевина	0	0	0		
Набавка опреме	2.336.000	-230.000	2.106.000	2.090.267	99
Набавка осталих сталних средстава	533.000	-240.000	293.000	168.727	58
Реконструкција и инвест. одржавање	1.470.000	-50.000	1.420.000	1.390.809	98

3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	

4. Вишегодишња капитална улагања	1.819.000	20.116.081	21.935.081	301.498	1
Хеликоптери - набавка		6.200.000	6.200.000	0	0
Хеликоптери - ремонт		7.480.000	7.480.000	0	0
Моторна возила	1.367.000	5.700.000	7.067.000	0	0
Перспектива	452.000	736.081	1.188.081	301.498	25
			0		

5. Новчане донације	0	1.824.072	1.824.072	529.860	29
Донације САД-а		462.103	462.103	462.000	100
Донације Пријатељске земље		15.782	15.782	0	0
Донације PSOTC		1.333.303	1.333.303	67.860	5
Донације NUPI		7.717	7.717	0	0
Донације CISM		5.167	5.167	0	0

Укупно (1+2+3+4+5)	285.689.000	15.740.153	301.429.153	271.477.378	90
----------------------------	--------------------	-------------------	--------------------	--------------------	-----------

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 14.03.2018. године.

Министрица:
Марина Пендеш

Биланс стања на 31.12.2017. године

Назив институције: Министарство одбране Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2016.	31.12.2017.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1.Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	850.897	666.765	78
Новчана средства	180.675	185.343	103
Краткорочна потраживања	669.851	230.409	34
Краткорочни пласмани	0	0	0
Интерни финансијски односи	0	251.013	
Залихе	0	0	0
Краткорочна разграничења	371	0	0
2. Стална средства	170.471.385	144.759.011	85
Стална средства	298.430.953	318.280.410	107
Исправка вриједности	127.959.568	173.521.399	136
Неотписана вриједност сталних средстава	170.471.385	144.759.011	85
Дугорочни пласмани	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
УКУПНО АКТИВА (1+2)	171.322.282	145.425.776	85
3. Краткорочне обавезе и разграничења	30.510.408	29.956.919	98
Краткорочне текуће обавезе	6.761.471	6.284.594	93
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	0
Обавезе према запосленима	20.404.324	21.612.600	106
Интерни финансијски односи	0	0	0
Краткорочна разграничења	3.344.614	2.059.725	62
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	0
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	0
Остале дугорочне обавезе	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
5. Извори средстава	170.471.385	144.759.011	85
Извори средстава	170.471.385	144.759.011	85
Остали извори средстава	0	0	0
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	0
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	200.981.793	174.715.931	87

Руководство је Биланс стања одобрило 14.03.2018. године.

Министрица:
Марина Пендеш

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Министарства одбране Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Министарство) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2017. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број: 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину (Службени гласник БиХ број 94/16) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Министарства.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 14.3.2018. године

Министрица:

Марина Пендеш

